

KOOLILASTE AJAKIRI

HIND 2,24 €

06
2013

HEALAPS

AUHINNASADU

poly pocket

Kas tead, et vanasti öeldi „müüriilil“ selle kohta, kes läks küll peole, kui tantsupõrandale ei kippunud ja jäi seinale äärde istuma?

Wow! Polly pole müüriilil!

Ajad muutuvad, ja müüriiliks on isegi seinad muutunud mõnustateks poepakkideks! Kui sa ei usu, siis vaata Pollyt, kas korraldab sinu võõrad seinapiidud! Polly peol võib tantsida, kükida, luuletada ja võpradega juttu vahutada. Kõige lahedam on see, et kogu see kirev maailm ei võta su toans palju ruumi: see Polly kumuleks ongi mõeldud seinale kinnitamiseks.

Süüvõõrastele, kes loovad, võib need mänguasjad kinnitada igale seinale või kinnitada neid kinnitustaskudele!

Õudama kikk ja jõuakad! Tänu sellele, et saad mängida Pollyga 2013. aastal! Peaaegu kõik Polly mänguasjad on kinnitatavad!

www.ravensburger.com

Barbinduse Polly-võistluse peauhinna võitis **TRIIN SOOÄÄR** Türitl. Väikesed Polly-komplektid saavad **KAARI AAVIK** Puurmanist, **MARTA NIKLUS** Tartust, **KERTTU KALJOS** Vinnist ja **ELISABET HEIN** Jõgevalt.

Pippi Långstrump Ravensburger Puzzle 200 8+

Pippi Långstrump Ravensburger Puzzle 2x20 4+

Pippi Långstrump Ravensburger Puzzle 3x19 5+

Pippi memory Ravensburger

Tordijoonistajaid ja -kirjeldajaid oli seekord hästi palju. Pippi Pikksuka memory-mängud ja pusled võitsid **GETLIN ANNUK** Laevast, **REIO RANNAPALU**, **LOORE LUSTE** ja **ANITA VIINELO** Türitl ning **GETERLY UUSTALU** Puurmanist.

Ilusad jaanikuud, armsad sõbrad ja sugulased! Ärge siis unustage ka suvepuhkuse ajal lugemist ja kirjutamist!

Nüüd aga on käes aeg teatavaks teha meie aprillinumbris välja kuulutatud võistluste võitjad.

Lõuna-eestlaste auhinnad toimetame nagu ikka Tartu O. Lutsu nim. Keskraamatukogu lasteosakonda (Kompanii 3/5, Tartu) ning Põhja-, Lääne- ja Ida-Eestis elavate laste preemiad ootavad neid Kullo Lastegaleriis (Tallinn, Kuninga 6). Kellel on muid soovide ja ettepanekuid, neil palume need toimetusele saata e- või tavaposti teel! Igaks juhuks tuleb meile veel kord meelde, et ärge unustage võistlustööde juurde kirjutada oma **nime ja aadressi**, muidu võib hea, aga anonüümne töö auhinnast ilma jääda. Kõigile lugejatele mõnusat suvevaheaega soovides,

Triibu-Liine

Ristsõna-auhinnad – Ott Leplandi plaadid – fõi loosiõnn **LILI KARUKÄPALE** Hiiumaalt ja **KÄTLIIN-HEDVIG KAASIKULE** Tallinnast.

Väikese aprilliini lahendajatest saavad auhinnaraamatud **INGELA LEHTSALU** Tartumaalt ja **SANDER METSIK** Keilast.

Lembitu-mõistatuse õigete lahenduste saatjatest võitsid auhinnaraamatu **KRISTIINA VESKIMÄE** Türitl ja **JÖRGEN-MATHIAS** Talviku Pärnust.

Järgmises numbris ilmuvad juba maikuu võitjate nimed!

Täname Kultuuriministeeriumi, Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksu Nõukogu. Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

LAHEDAT LUGEMIST

- Elo Altnurme „Veetüdruk ja tulepoiss” — 4
Mardi Truusi „Valge ümbrik” — 6
Adeele Rei „Minu tuleviku Eesti” — 8
Steni võistluselt: Erik Ivar Haava ja Karl Mehis
Üti jutud — 10
Oma sulega: Maria Johanna Keeduse luulet — 11
Luulet: Janete Gloria Ruusmann, Johanna Kristiina
Jaansoo, Leelo Tungal — 12

GALERII

- Näituselt „Taimest tulnud” — 13

MAAILM MEIE ÜMBER

- Tore loodus: Mai Zernask võilildest — 14
Tere, lind! Peep Veedla hüübist — 16

- Kehralaste luulet dr Valusonist — 18
Järjehoidja — 19
Vahva vahetund: Narva Vanalinna Riigikool — 20
Poster 1: „Uljas ratsanik” — 21
Poster 2: Emmelie de Forest — 22

TEE ISE!

- Osavnäpp: Lully Gustavsoni lillkaunistused — 25

- Mustkunstnik Ande ilmaennustusetrikk — 26
Irise näomaaling: käsi lukus! — 27
Sandra sööginurk: troopiline smuuti, täidetud
pannkoogid — 28

NUPUTA JA NAERA

- Ilmar Trulli ristsõna — 29
Lembitu mõistatus, viktoriin — 30
Päetisme — 31
Naeru-uss — 32

ELUMELU

- Uudiseid Paldiskist — 33
Pop: Megan & Liz, Emmelie de Forest — 34
Kirjalaps: Lemme Liin, Janeli Ojaste — 35
Thomas Scheileke koomiks — 36
Kino: „Terasmees” — 37
Hobid ja huvid: Anna-Maria intervjuu Kea Kruusega — 38
Siit ja sealt — 39
Sõber Veltzi rokikool: *Progerock 1* — 40
Autonimed: Lexus — 42
Rimonne: Uno kaardid — 43
Rekato: Tacticu õuemängud — 44

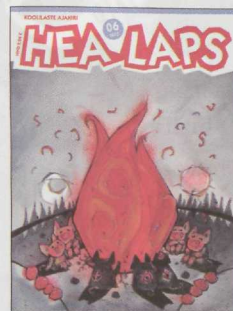
Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast

Väljaandja: MTÜ Hea Laps
Harju 1, 10146 Tallinn, tel: 631 44 28
e-post: hea.laps@mail.ee

Peatoimetaja: Leelo Tungal
Kujundaja: Vivika Kalf
Levi: Anna-Magdaleena Kangro

Trükk: Reusner AS
Ajakiri Hea Laps on autorikaitse objekt

Tellimine ja info: www.healaps.ee
meili teel tellimine@healaps.ee
ja Eesti Posti koduleheküljelt
Hind üksikmüügis 2,24

Kaaneplilt: Piret Mildeberg

Veetüdruk ja tulepoiss: Maagia tempel

Esimene koht tänavusel Sten Roosi muinasjutuvõistlusel

Elo Altnurme Tartu Katoliku Hariduskeskuse 8. klassist

Kaugel-kaugel põhjas, kuhu päikesekiired ei ulatu, asus üks viljakas ja soe maa tänu seal asuvale vulkaanile. Vulkaan oli ka ideaalne mängupaik selle jalamil elavale tulepoissile Leegile. Talle meeldis vaadata, kuidas vulkaanist purskavad kollased, oranžid ja punased leegid, meenutades ilutulestikku ning ajades tema tulipunased juuksed turri. Selline vaatepilt täitis ta punakaspruunid silmad rõõmuga.

Maal nimega Eraania ei sadanud vihma. Kogu sealne vesi tuli veealusest mullitavast ning purskavast allikast, mis meenutas purskkaevu. Purskkaev oli veetüdruk Laine mänguplats. Mullitav vesi muutis tüdruku pikad juuksed laineliseks ning pani ta sinised silmad helkima.

Nii veetüdruk kui ka tulepoiss arvasid, et nende elupaik jääbki selliseks. Kuid nad eksisid.

Leek ja Laine olid sõbrad ning veetsid aega koos. Leegi abiga kuumaks aetud vesi muutus geisriks, mis oli

mõlema meelest väga uhke. Laine vedelaks muudetud laavat sai kasutada voolimiseks, millega sai palju nalja.

Lapsed käisid Elementide Riiklikus Gümnaasiumis, kus nad õppisid aineid vastavalt oma elemendile. Leegile meeldis sulatamisõpetus, kuid Laine lemmikaine oli kondenseerumisõpetus. Talle meeldis õppida ning ta oli uudishimulik nagu maasse imbuv vesi.

Kuid tulepoissil ja veetüdrukul tuli ette ka tülisid. Põhjus oli alati üks ja seesama: oma elementide ületähtsustamine. Nende kodumaa oli väga rikas tänu rubiinidele ja türkiisidele, mida leidis rohkesti laavas ja vees. Neid võis piiramatult korjata, sest need ei saanud kunagi otsa.

Allikas ja vulkaani jalamil asuvad smaragd ja teemant olid kõige väärtuslikumad ja neid oli keelatud võtta. Tänu neile töötasidki vulkaan ja allikas.

Kuid Eraanias elas nõid nimega Malle, kellele käis sealne kihav elu närvidele. Ta vihkas ka sealset sooja suve, mille kuumus teda kurnas ning haigekski tegi. Malle igatses jääd, lund ja karmi pakast. Ühel päeval võttis ta smaragdi ja teemandi ning viis need Võlurite metsa Maagia templisse. Peaaegu kogu Eraania oli järgmisel hommikul jäätunud ning nõid oli väga rahul.

Heini Tikepou

Eraania muutus väga külmaks ja selle elanikud pidid varjuma.

Tulepoisi meel läks vulkaani nähes väga kurvaks: see ei pursanud enam tuld ning oli paksu jääkirme all. Kunagine mängupaik oli lõplikult hävinud.

Järve, mille põhjas allikas asus, kattis jää. Ning ega allikaski enam töötanud. See muutis Laine väga õnnetuks. Kõik Eraania elanikud olid segaduses õhuhaldja Aphrodite tulekuni, kes neile toimuvat selgitas.

Leegil tuli mõte vääriskivid tagasi tuua, et endine kliima taastada. Laine pakkus end talle appi, mille peale tekkis Leegil kahtlus: kas tüdruk ikka saab retkel hakkama? Tükk aega hiljem ta nõustus.

Mõlemad olid ärevil, sest retk töötas tulla pikk, kurnav ja hirmuäratav. Kas nad suudavad kogu selle aja efektiivset koostööd teha?

Kuid lapsed soovisid oma elupaika taastada. Nad otsustasid teele asuda. Aphrodite oli nõus neile lennates Völurite metsani teed näitama.

Retk algas järskudelt kaljuseintelt. Aphrodite tekitatud tugevast õhuvoolust oli neile palju abi. Teel sattusid nad kohtadesse, kus oli veel palju laavat. Nendes paikades ujus tulepoiss üle tule, veetüdruk seljas. Sõit oli mõlema meelest väga lõbus. Tule ja vee kombinatsioon muutis laava vedelamaks ning selles ujumise kergemaks.

Tulepoisile valmistasid rõõmu laava sees olevad rubiinid, mida ta oma taskutesse korjas.

Vahepeal tuli neil ületada ka veekogusid. Nendes kohtades viis veetüdruk tulepoisi üle vee. Nad moodustasid vee ja tule kombinatsiooni, ajades nõnda vee kuumaks, mistõttu see ei jäätunud.

Lainele meeldisid vees leiduvad türkiisid, mida ta oma kleiditaskutesse korjas.

Rännak oli kestnud kolm nädalat, kui Aphrodite nõia loitsudest saastunud õhu tõttu teadvuse kaotas. Ta viidi Pilve haiglasse ning teekonda tuli jätkata kahekesi, mis ei olnud kerge.

Mõlemad olid juba väga väsinud. Laine hakkas tasapisi jäätuma, mistõttu pidi Leek teda vahel soojendada. Äikese ajal kippus Leek üle kuumenema ning Laine tuli teda jahutada.

Nagu sellest vähe oleks, tülitseti nad viimasel ajal tihti. Näiteks tuli teel ette mõni takistus, nagu paks mets. Leek tahtis metsa põlema panna, kuid Laine soovis selle üle ujutada. Tema arvates hävitas tuli veega võrreldes palju rohkem loodust. Kuid Leegi jaoks oli tulekahju mugavam. Tihti jäi tema sõna peale, mis ei meeldinud Lainele.

Läbi raskuste jõudsid nad lõpuks Völurite metsa. Seal kohtasid nad pinnasepoiss Ewertit, kes oma võimete

abil maastikku ja taimi mõjutada oskas. Ta oli nõus neid Maagia templini juhutama.

Templis otsustasid tulepoiss ja veetüdruk otsida vääriskive Valguse palveruumist. Järsku märkas Laine üht käiku ja läks sinna. „Mida sa teed? Pidime ju kalliskive otsima,” muutus Leek rahutuks.

Kuid Laine ei kuulanud teda ja läks edasi. Käigu sees avastas ta altari... ja selle peal asuvad teemandi ja smaragdi. Ta kutsus Leegi sinna käiku. Mõlemal oli leitud kalliskivide üle hea meel. Leek pistis need oma taskutesse.

Järsku kostis nende selja tagant kriiskav hää: „Mida te siin teete? Tulite kalliskive varastama? No tagasi te nendega ei lähe!”

See oli Malle, kes haaras Laine sülle ning kadus templist loitsu abil. Leeki ta kaasa võtta ei jõudnud. Sellegipoolest oli poiss vapustatud ning väga kurb.

„Ma võiksin ju minna koju ning päästa terve maa, kaasa arvatud oma elupaiga,” mõtles ta. „Siis ei saaks Malle kalliskive kindlasti kätte. Kuid ma ei taha oma sõpra siia jätta. Seda enam, et olin sel retkel vahetevahel isekas.”

Leek märkas templi juures seisvat Ewertit. Tema õnneks teadis, kus nõid Malle elas. Ewert juhatas Leegi kõrgel mägedes asuva lossi juurde, mida valvasid trollid. Mäekollidest hiilis tulepoiss mööda. Ewert jäi välja ootama. Ta muutis ajaviiteks ühe kidura võrse puuks.

Loss oli tohutu suur, mis tegi veetüdruku otsimise väga raskeks. Järsku märkas Leek treppi, millel lebas türkiis. Türkiisid juhatasid tulepoisi torni, kuid selle uks oli lukus. Noormehele meenus rubiin ja ennäe, uks avanes kui võluvael!

Laine ja Leegi jällenägemisrõõm oli suur. Nad kallistasid teineteist. Siiski polnud nende seiklused veel lõppenud: Malle ja tema trollide armee aimasid, mis toimub, ning hakkasid neid taga ajama.

Laine märkas üht kraani ning tiris ka protestiva Leegi selle juurde ja käskis jahmunud poisil oma selg ronida ning keerata kraani lahti. Laine tekitas kiiresti suure uputuse, mis nad lossist välja uhus.

Õues nägid Laine ja Leek puu otsas olevat Ewertit ning lendavat Aphroditet, kes oli vahepeal terveks saanud. Mõlemad lehvitasid neile.

Tänu Leegi ja Laine vaprussele, kavalusele ja koostööle jõudsid kalliskivid vulkaani ja allika juurde tagasi, muutes Eraania kliima endiseks. Rubiinide ja türkiiside abil sai jää tekitatud kahjud hüvitada.

Sellest ajast peale väärtustasid Laine ja Leek oma sõprust hoopis rohkem.

Malle lohutas end oma uputusest räsitud lossis McDonaldsi toiduga.

VALGE KIRJAÜMBRIKU MUINASJUTT

Hea Lapse poisiauhind

Mardi Truus Tallinna
Saksa Gümnaasiumi 6-b klassist

Elas kord ühes tavalises postkontoris perekond Panderoll. See oli üks tavalisemaid ümbrikute perekondi, keda üldse ümbrikute maailmas kohata võis. Perekond Panderolli pereisa oli paks ja kogukas kollane vooderdusega kirjaümbrik. Ise armastas ta vahetevahel ikka mainida, et ta on justkui kuulikindel, sest sisemine vooderdus andis talle erilise väärikuse, julguse ja enesekindluse. Härra Panderolli abikaasaks oli väga soliidne ja korrektne suur valge kirjaümbrik. Teda peeti alati puhtuse ja viisakuse etaloniks ning tema motoks elus oli see, et ükski ümbrik ärgu tehku teisele seda, mida ta ei tahaks, et talle tehtaks.

Nagu tavalistes peredes kombeks, olid ka Panderollide peres kasvamas lapsed. Neid oli lausa kaks: ilus roosa ja lõhnastatud ümbrikutüdruk oli härra ja proua Panderolli ilu ja uhkus. Nende pere teine võsuke oli aga märksa mässumeelsem noormees ja värvilt oli ta päris tavaline valge ümbrik nagu emagi. Võibolla oligi tema häda selles, et ta pidas end liialt tavaliseks ja mitte-midagiütlevaks, mistõttu valmistas ta oma pöörasustega isale-emale kohati peavalu.

Härra ja proua Panderoll olid alati oma lapsi kasvatanud teadmisega, et ühe korraliku ja eeskujuliku ümbriku kaks kõige suuremat eksimust elus oleks mõte hakata ümbrikupalga ümbrikuks või müüa oma au ja saada

kirjapommi ümbrikuks. Loomulikult ei peetud ühe korraliku ümbriku karjääri edukaks ka siis, kui ta oli sunnitud endas hoidma halbu uudiseid, nagu näiteks kohtukutseid. Need viimati mainitud võimalused olid iga endast lugupidava ja viksi kirjaümbriku hirmuunenägude stsenaariumid!

Kuna härra Panderolli poeg, valge kirjaümbrik, oli ulja loomuga, võttis ta juba üsna noorelt ette otsuse, et tema tahab saada eriliseks ja kuulsaks kirjaümbrikuks ning selleks, et endast ajalooürikutesse võimalikult suur jalajälg maha jätta, oli ta valmis pingutama ja rassima ja ükskõik mida ette võtma. Roosa kirjaümbrikuke ei tundnud endas aga mingisugust soovi millegi muuga peale heasüdamlikkuse ja heatahtlikkusega silma paista, kuid eks temalgi oli salajane unistus: ta lootis väga, et kunagi avaneb tal võimalus olla ümbrikuks mõnele palavale armastuskirjale.

Valge kirjaümbrik õppis ja haris ennast pikalt ja põhjalikult ning iga uue saavutuse lõppedes teenis ta oma rinnale juurde uue, aina uhkema postmargi. Iga postmark kasvatas valge kirjaümbriku väärtust ja tähtsust ning eks selline edu muutis ümbriku tasapisi veidi uhkeks ja teiste suhtes üleolevaks.

Aeg läks ja valge kirjaümbriku suur edu ja kuulsus

kippus tasapisi kahjuks aina sagedamini ja sagedamini kõigest suure sõnaosavuse ja enesereklaamimise kavalusega tulema. Tegelikult polnud ta reaalselt kellegi jaoks midagi head ja kasulikku teinud. Teda võis võrrelda justkui sõnaosava poliitikuga, kes lubab palju, kuid tegudeni ei jõua, sest lubaduste andmisele läheb kogu tema aeg.

Kes teab, millega see lugu oleks lõppenud, kui ühel päeval poleks järjekordse enesekiituse-vooru lõppedes valge kirjaümbrik kuulnud üsna enda kõrvalt vaikset, kuid väga selget häält ütlemas: „Suuga teed küll suure linna, käega ei kärbsesepesagi!” Kust see hääl tuli, ei saanud valge kirjaümbrik kohe arugi, kuid siis kuulis ta otse oma rinnalt sama häält lisamas: „Olen siin justkui sinu südametunnistuse eest!” Nüüd alles märkas valge kirjaümbrik, et kõnelejaks oli tema rinnale kleebitud suur ja väärikas rahutuvipildiga postmark, mille ta oli oma mundrile saanud järjekordsete suure suuga antud lubaduste eest – mille eest täpsemalt, see oli tal juba aga ununenud. Valge kirjaümbrik esmalt kahvatus vihast, kuid õige ruttu asendus see häbitundega. Ta mõistis väga hästi, et polnud oma tegudega neid uhkeid marke oma rinnal ära teeninud. Lõputult ei saanud aga selline tühjade lubaduste loopimine ju kesta. Lisaks oli valge kirjaümbrik muutunud üleolevaks ja ka mõtetes käis tal vahetevahel läbi plaane oma karjääri parandamiseks, mis poleks ehk päevaalgustki kannatanud. Eks see oligi põhjuseks, miks postmark julges tungivalt ja otsustavalt kirjaümbriku südametunnistusele koputada. Valge ümbriku vanemad ja heasüdamlik öde olid samuti oma pereliikme pärast mures. Eks nendegi silmad nägid asju, mis panid neid muretsema, kuid ometi lootsid nad kõik, et ehk suudab miski nende ümbrikupoisi silmad avada.

Paar päeva kõssitas valge kirjaümbrik väga mõttesse vajunult. Postmark tema rinnal ootas pingsalt oma peremehe järgnevaid samme ja õnneks ei tulnud neid samme kaua oodata. Valge kirjaümbrik oli otsustanud, et nüüdsest aitab lubadustest ja aeg on küps muutusteks! Ta tundis, et tahab tõeliselt kellelegi kasulik olla ja kedagi aidata. Aga kuidas leida see keegi, kes tema abi vajaks? Oma murest rääkis ta rahutuvipildiga postmargile, kelle arvamus oli talle nüüdsest väga tähtis. Postmark andis talle nõu ja soovitas ennast sättida postkontoris hästi väljapaistvale kohale letil, sest siis paneks ostja teda kindlasti tähele ja ehk nii õnnestukski mõni abivajaja leida.

Mõeldud, tehtud. Valge kirjaümbrik lebas, rind kummis, letil ja uuris pingsalt igat inimest, kes müüja poole pöördus. Ühtäkki märkas ta letist veidi eemal seismas ühte väikest poissi, kes juba mõnda aega

eemalt müüja tegemisi jälgis. Poiss surus oma käsi sügavamale taskutesse ja tema silmad vaatasid ikka ja ainiti leti poole. Lõpuks sai ka müüja aru, et poiss midagi soovib ja uuris ise, et mis tal mureks on? Poiss ladus letile kogu oma raha, mis tal oli õnnestunud leida, ja soovis teada, kas tal oleks võimalik selle eest osta markidega ümbrik kirja saatmiseks. Müüja vaatas, luges sendid üle, kuid pidi siis kurvastusega nentima, et sellest rahast kahjuks ei piisa. Poiss hakkas seepeale oma sente kohmetunult ja veidi piinlikkust tundes ruttu taskusse tagasi toppima. Valge kirjaümbrik tundis aga, et kas nüüd või mitte kunagi ja ilmselt just praegu ongi ehk käes tema võimalus olla kellegi jaoks vajalik! Samal ajal, kui poiss oma rahaga kohmitses, libistas kirjaümbrik end üle letiääre ja liugles sujuvalt poisi taskusse. Tänavale jõudes tahtis poiss oma külmetavaid käsi taskusse toppida, kuid avastas imestusega kirjaümbriku, millel oli peal just vajaliku summa eest imeilusaid marke. Poiss oli hämmastunud, kuid samas valdas teda ka rõõm, sest ta taipas, et nüüd on tal avanenud justkui imevael võimalus saata vanaemale kiri, mis tal rahanappuse tõttu tegemata oleks jäänud. Terve õhtu kirjutas poiss oma pikka kirja vanaemale, keda ta väga armastas, kuid kes elas temast kaugel ja alati väga tema kirju ootas. Saanud öö saabudes kirjutamisega lõpule, võttis ta õige õrnalt valge ja ilusate markidega kirjaümbriku, libistas sinna sisse oma kallile inimesele häid soove täis kirja ja kleepis siis õnnelikult ümbrikusuu kinni.

Valge kirjaümbrik tundis ennast ülimalt liigutatuna ja rahulolevana. Ta tajus oma suurt vastutust ja mõistis, et tema tõeline tähetund ongi nüüd käes!

Kohe hommikul haaras poiss valge kirjaümbriku ning jooksis majanurgal asuva postkasti poole. Veel üks pilk ümbrikule justkui jumalagajätuks – ja juba potsatas ki ümbrik pimedasse postkasti. Nõnda postkastis lebades kuulis valge kirjaümbrik ühtäkki väga tuttavat ja sõbralikku häält tunnustavalt ütlevat: „Nüüd olen ma rahul, sest sellise ümbriku rinnal lebada on juba auasi!” Loomulikult oli sellise komplimendi tegijaks rahutuvipildiga postmark. Valge kirjaümbrik püüdis küll jätta muljet, et see pole mitte midagi erilist, kuid sisimas tundis ta ka ise, et lõpuks ometi võis ta endaga tõeliselt rahul olla, sest seekord tahtis ja sai ta tõesti ise kedagi aidata ja teha head, ilma et oleks ennast ja oma isiklikku uhkust esikohale seadnud. Nüüd võis ka perekond Panderoll tunda rõõmu, et nende valge kirjaümbrik oli siiski mõistnud, et oluline pole mitte see, kui kuulsaks sa saad, vaid ikka see, et kõike, mida sa teed, teeksid südamega ja teadmiselega, et andmisrõõm on alati parem kui saamisrõõm.

Töö pealkiri: Tere ööalune
Nimi: Angelina Šilova
Vanus: 14a
Kohtla-Järve Kunstide Kool
(Kalevi 37, Kohtla-Järve 20323)

Hea Lapse eriauhind kaitse- ja haridusministeeriumide korraldatud kirjandivõistlusel
„Minu tuleviku Eesti”

Minu tuleviku Eesti

Adeele Rei Valtu Põhikooli 6. klassist

Argaku nüüd, kes vähegi suudab, tähtis päev on käes! Annemari vajutab nutitelefonist tuleva meloodia kinni ja tõuseb nii kähku, kui kell 23.30 magamaminek lubab. Ta paneb kiiresti selga oma uusima komplekti: Inglismaa reisilt toodud seelik, kingad, pluus. Siis jookseb ta trepist alla ja pörkab kokku vanema õe Annaliisiga. Õde teeb midagi oma telefonis ja ei pane Annemarit tähelegigi. Annaliis

läheb üles oma tuppa ja Annemari ruttab kööki. Ta võtab oma elektrilise hambaharja ja peseb kiiresti hambad.

Emä ja isa on juba üleval ning joovad kohvi. Isa loeb spordiuudiseid ning teatab, et Kati Pilve dopingujuhtumiga võib minna veel mitu kuud. Saaks see ometi kord läbi! Annemari jälgis kunagi sporti ja pikematel lennuvõi autosõitudel vaatasid nad Annaliisiga koos suusata-

mist või rattasõitu, aga nüüd ei näe nad sellel enam mõtet. Pärast seda, kui Kati Pilv, viimane edukas Eesti sportlane, samuti dopinguga vahele jäi, ei ole enam kellelegi kaasa elada. Ainult jalgpall kõlbab vaadata.

Annemari vaatab akna taga olevat termomeetrit. 25 kraadi. Pärast mõnus, ainult vahepeal võiks sadada. Peaaegu kõik Annemari tellitud lilled on ära kuivanud. Tüdruk ei jõua neid ise kasta. Iga päev tuleb telekast midagi lahedat, või räägib ta sõpradega TalkWithMe-s. See on koht, kus saab suhelda oma tuttavatega üle kogu maailma video teel. Selle panid kokku mingid Järva-kandi naised. Kunagi, paarsada aastat tagasi, olevat vanade andmete järgi olnud sarnane app nimega... mis ta oligi... mingi Sybe või midagi sellist. See pidas küll kaua vastu, aga praeguseks on sellest järel vaid vanad arvutifailid.

Annemari üritab mõnikord mõelda, mismoodi oleks laua- või sülearvutiga midagi teha. Ei õnnestu see tal kunagi. Pärast seda, kui Eesti 3 rikkaima riigi hulka sai, surid välja kõik arvutisarnased asjad, mis olid suuremad kui tahvelarvuti. Ja ongi hea. Annemari ei oskaks ettegi kujutada, kui ta peaks mingit suurt rasket kobakat iga päev kooli tassima. Selle peale ütleks isa kindlasti, et polegi vaja tassida, ja alustaks loengut sellest, et ei ole vaja telefone ja tahvelarvuteid kooli kaasa võtta. Mida lapsed siis vahetundides tegema peaks, ringi kõndima või? Ha-ha-ha! Unistagu edasi. Arvestades seda, kui suured on koolimajad, ei liigu keegi omal jalal kuhugi. Kes iganes mõtles välja liikuvad põrandad, oli geenius. Ega Annemari ei imestagi. Sest kui palju on koole viimaste aastakümnete jooksul kokku liidetud ja kinni pandud – pole ime, et viimased allesjäänud peavad hiiglaslikud olema.

Annemari sööb röstsaia lõpuni, ema hüüab Annaliisi ka allkorrusele ja nad hakkavadki minema. Lõpuks ometi on see päev käes! Täna toimub 500. Üldlaulupidu! Annemari on seda nii kaua oodanud! Ta kavatses kindlalt mõne omavanuse välismaalasega tuttavaks saada ja hakata TalkWithMe-s suhtlema. Nii palju turiste pole Eestis ilmselt olnud juba... nojah, mitte kunagi. Niigi on iga kord laulupidudel paar-kolm miljonit inimest, aga selleks aastaks lubati vähemalt kaks korda nii palju rahvast!

Sellele mõeldes on raske uskuda vanaema juttu, kui ta räägib, kuidas tema vanaema oli oma vanaemalt kuulnud, kui vähe rahvast Eestis kunagi oli olnud. Eesti elanikke oli ainult miljoni ringis ja neistki enamik välismaalased! Nagu juba enne mainitud, muutis kolme rikkaima riigi hulka jõudmine nii mõndagi. Eesti jõudis nii-öelda maailmakaardile ja elu läks mitu korda paremaks. Annemari on küll kuulnud jutte

masust, mis kunagi Eestit laastas, aga see on nii jube, et ajab tal kõhu valutama. Seepärast ta sellele ei mõtlegi. Praegu on Eesti elanikke umbes 3,5 miljonit, nendest kolmveerand eestlased!

Autos võtab Annaliis tahvelarvuti välja ja kuulab muusikat. Ka Annemari otsustab Ipad'i välja võtta, ent vaatab kiirelt uudised üle. Ei midagi huvitavat: Kristi Pilve dopingulugu, enamik lugusid räägib laulupeost, midagi sellest et noored on liiga palju arvutis ja.... Oota, mida? Annemarit vihastab see artikkel noortest ja arvutitest. Nagu täiskasvanud ei teeks mitte midagi mitte kunagi Ipad-ides! Annemari paneb uudised ära ja vaatab hoopis, kas keegi talle TalkWithMe-s on sõnumit saatnud, kui auto juba peatub ja aknast paistab suur laulukaar. Ongi käes!

Annemari ja Annaliis ronivad välja ja vaatame ringi. Kõik on kuidagi uhke. Isegi prügi on tänavatelt ära koristatud. Kes seda küll teha viitsis? Tallinna tänavad olid ju nagu prügimäed. Mis rõvedused need ka poleks. Tegelikult ajalooõpetaja rääkis neist tunnis. Pärast vastik!

Heidan pilgu autole ja näen, et kiri „Elektriauto” on hakanud „lektriautoks” kuluma. Aga see selleks. Kui ema on kontrollinud, kas kõigi telefonid on kaasas ja leppinud kokku, mis ajal auto juures tagasi peame olema, kõnnib Annemari juba rahva suunas. Algatuseks ostab ta jäätist ning juba jäätisesabas saab tuttavaks endast aasta vanema Hollandi poisiga. Nad räägivad kaua juttu, vahetavad TalkWithMe kontaktid ja lähevad lahku. Siis hakkab pihta ka laulupeo osa. Päike paistab, Annemari sööb jäätist ja on Eesti 500. laulupidu. Eestlane olla on parim!

Nõitusest Acstaring Audentises

Ergutusauhind tänavusel
Sten Roosi muinasjutuvõistlusel

Erik Ivar Haav Kalmetu Põhikooli 6. klassist

MINU ÕPETAJA ON ROBOT!

Kord mõeldi õpetajate abistamiseks robotõpetajad välja. Igal klassil oli üks, kes õpetas absoluutselt iga ainet. Lisaks olid veel koristajad ja kokad.

Algul läks kõik ilusti. Õpilaste hinded paranesid ja õpilastele meeldis see väga. Muusikatunnis laulis õpetaja kord madalal, kord heledal häälel. Arvutitunnis aga ühendas ta oma kõvaketta kooli arvutite omadega ja suutis kõiki ühel ajal õpetada.

Kuid ükskord ajas üks õpilane söögivahetunni ajal koristajale suppi peale. Roboti silmad muutusid leebetest helesinistest kurjakuulutavaks punaseks. Tema mahe ja selge hääl muutus monotoonseks joruks: „Tappa! Tappa! Tappa!”

Ta hakkas laudu ümber keerama ja kausse vastu seinu puruks loopima. Õpilased jooksid paanikas klassist välja. Robot järgnes neile. Ainult üks poiss oli piisavalt julge, et robotile läheneda. Ta tiris roboti kaitsekilbi eest ja rebis kõvaketta välja. Roboti silmad kustusid ja ta kukkus elutult maha. Direktor lasi pärast seda kõik robotid kahjutuks teha.

Päris õpetajad ei pruugi olla just kõige paremad, aga vähemalt ei ürita nad sind tappa.

Mulluselt Sten Roosi võistluselt

Karl Mehis Utt Kalmetu Põhikooli 8. klassist

KURI ÕPETAJA

Elas kord üks õpetaja. Ta nimi oli Anna Lõuga. Talle ei meeldinud lapsed, tema töö ega ka õpetamine. Ta oli selle töö valinud, sest tal ei olnud muudel aladel kogemusi.

Ta õpetas koolis 7. klassi. Anna oli halb õpetaja. Ta käskis lastel ka laupäeval ja pühapäeval kooli tulla. Ta karjus laste peale, kui keegi tema õpetatud asjast aru ei saanud, sest talle ei meeldinud ühte asja mitu korda korrata.

Ühel päeval otsustasid lapsed, et kuidagi peab ju õpetaja leebemaks saama. Lapsed proovisid igasugu asju: komme, hommikul kohvi lauale tuua ja nii edasi, aga see ei aidanud.

Paar päeva oli möödas, aga õpetaja ei olnud ikka paremaks läinud. Koolipäeva lõppedes tuli 7. klassi laste juurde mees. Tema nägu polnud näha, aga ta oli väga pikk mees. See mees rääkis, et Annale tuleb tuua 7 tulipunast roosi, aga roosid tuleb anda nii, et iga päev üks roos.

Järgmise nädala esmaspäeval oli õpilastel toodud üks tulipunane roos. Kui õpetaja klassi tuli, tõi üks julgem tüdruk Annale roosi. Anna pani selle oma lauale vaasi, mille lapsed olid toonud. Natukese aja pärast hakkas õpetaja natuke leebema häälega rääkima. Lapsed said sellest aru ning igal hommikul töid nad õpetaja lauale ühe roosi juurde.

Järgmisel esmaspäeval olid lapsed põnevil. Nad tahtsid teada, kas rooside toomine oli ära tasunud. Õpetaja tuli klassi ja oli väga rõõmus ja õnnelik. Lastel oli hea meel, sest kurja õpetajat enam ei olnud. Anna hakkas lapsi õpetama ja kui ta surnud pole, õpetab ta veel siimaani seitsmendat klassi.

MARIA JOHANNA KEEDUS TARTUST

Tere!

Olen Maria

Johanna Keedus. Käin üheksandas klassis ja olen lõpetamas Tartu Katoliku Kooli. Vabal ajal meeldib mulle mängida kitarri, kirjutada luuletusi ning tegelda sõudmisega. Laulmine meeldib mulle samuti ning see on minu lemmikhobi.

KAELAKEE

Kaelakee on iludus, päris suur on ilu dušš. Kallistab see sinu kaela, sa ei kae, sul pole vaeva.

Unustad, et see on seal lastiks suure laeva peal, näitab sinu uhkust välja, kui rikas oled sa. Kuid on teada, et rikkus kui ka uhkus pole head.

Näitad välja, mis sul on – ka kõige pisemat. Pisiasjad, just need loevad, see näitab sinu isiksust.

HIRM (MOOD JA NOORED)

Kas just pead jälgima iga trendi, mis just kaubamajja välja pannakse?

Kas just pead kuulama, mis öeldakse, taluma neid pilke ja vaatama kõrvale.

Pea meeles: teist sind ei tule iial, kes sinu soovi täide võiks viia.

Nii et nüüd on aeg, mil täide viia soov kanda laiu teksaseid.

MEIE KODU

Enamik meist ütleb, et meie kodu on meie kindlus, aga uks on teile suletud.

Kui aga järele mõelda, peaks igal olema üks kodu, mis on avatud.

Et ei oleks barjääre, ei kataks me maad mõttetud aiad ja vildakas meelelaad.

Mõttetult kaitsma ära sa torma, kui kuuled: „Kopp-kopp, kas võin sisse tulla?“

Nõuka ajast meil viga on sees, meie meelelaad on häiritud veel.

Margarita Jerešina, Ilona Jakimovitš Maardu Gümnaasiumist

Leelo Tungal

ENNE JAANI

Oi, kui palju ilusat on ees veel enne jaani!
 Miljon mõtet, sada soovi mahub suveplaani.
 Kui on maailm ümberringi nõnda roheline,
 ära ole toadlill mingi – õue kohe mine!

Taevas helesinine kui laulurästa muna,
 vahustatud pilvi lendleb kõrgel rahutuna.
 Kollast, roosat, helesinist lehitavad klumbid –
 igal lillel omad õied, omad lõhnatrumbid.

Sääsed-kärbsedki ei riku tuju enne jaani.
 Esimese maasika ees kummardame maani.

Janete Gloria Ruusmann
 Koigi Põhikooli 5. klassist

VAIKUS ON KULD

Rääkida on vahva,
 tore lobiseda ka
 inimestest, asjadest
 ja kõigest, millest saab.

Vahel, kui sa püüad mõelda,
 millest millal rääkida,
 ehk ei midagi siis öelda,
 hoopis katsu vaikida.

Vaikus – see on kullakarva,
 rääkimine hõbevärvi.
 Vaikust – seda kuuleb harva,
 rohkem kisa, rohkem lärmi.

Tihti mulle meeldib
 lihtsalt vaikust nautida.
 Kuulatada vaikust
 ja ka ise vaikida.

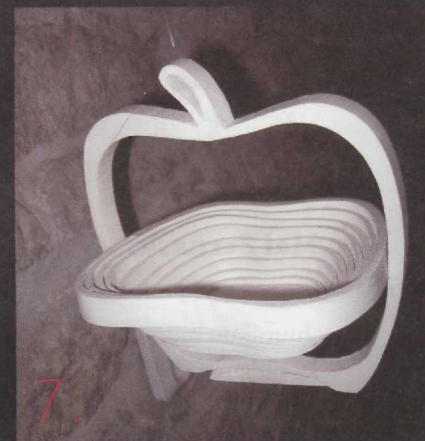
Johanna Kristiina Jaansoo
 C. R. Jakobsoni nim Gümnaasiumi
 7. klassist

KÜMME

Üks,
 väike kild valgust.
 Kaks,
 õnnetunde algus.
 Kolm,
 huulte vaikne naer.
 Neli,
 randus õnnelaev.
 Viis,
 kuhu läheb siit?
 Kuus,
 kas kaob kui peen niit?
 Seitse,
 tõe valgust leida vaid.
 Kaheksa,
 läbi käidud kaugeid maid.
 Üheksa,
 vaibus huultel naer.
 Kümme,
 lahkus õnnelaev.

„TAIMEST TULNUD“

TALLINNA KOOLIDE ÕPILASTE 2012/2013 Õ-A
KÄSITÖÖ JA TÖÖÕPETUSE NÄITUSELT

1. LAPIMAAL. Ühistöö, 4.kl. Vanalinn
Hariduskolleeegium.
2. LINN. Nina Vasiliev, Joanna Volkova 9.kl.
Tallinna Juudi Kool.
3. RINGTANTS. Ühistöö, 5.kl. Tallinna Paekaare
Gümnaasium.
4. KAKTUSED. 8.kl. Tallinna Õismäe Vene Lütseum.

5. NAHAST PADI. Maria Vahtra. Tallinna Kanutiatala
Noortemaja.
6. VÄRVILINE MAAILM. Elina Babosko, Evelin Joaorg,
7.kl. Pelgulinna Gümnaasium.
7. „VAASTRANSFORMER“. Ivan Vedjaev, 7.kl. Haabersti
Vene Gümnaasium.
8. KANNIKE. Ühistöö, 5.kl. Tallinna Inglise Kolledž.

VÕILILL

Võilill on kindlasti üks tuntumaid kodumaiseid lilli, mis lähemat tutvustamist nagu ei vajakski, aga ikkagi...

Mai Zernask

Juunikuu mõnusad päevad kutsusid Nähkat nautima kevadsuve ilu ja juba ta kahlas kollaste õite meres. Ümberringi oli nii palju kauneid kollaseid õisikuid, et Nähka pidi kohe teada saama, mis taimed need on. Teel kodu poole nägi ta tüdrukuid võilillepärgi punumas ja imelikku mängu mängimas: ikka torgati lill üksteisele lõua alla ja küsiti midagi.

„Kuule, Juulimemm, mida need tüdrukud kollase lillega küsisid, kui üksteisele seda lõua alla panid ja mis taim see üldse on?” uuris Nähka.

„Nad vist mängisid seda võilillemängu, kes ja kui palju võid on söönud. Kui lõuaalune hästi kollane paistab, siis on palju võid pugitud!” selgitas Juulimemm.

„Vahva! See on küll lahe mäng, räägi võilildest mulle rohkem!” palus Nähka.

„Võilill on 10 – 40 sentimeetrit kõrge mitmeaastane taim. Taimeteadlased on eristanud umbes 450 võililleliiki ja enamik inimesi ei teagi, et võililleliike on ka Eestis ligi 160. Kõik nad tunduvad meile väga sarnased. Suur osa võililleliikidest paigutatakse ühe niinimetatud

kollektiivi alla. Selleks ongi harilik võilill ja pole vaja lisada täiendsõnu „väike” ega „suur”.

„Kuidas ma võilille ära tunnen?” küsis Nähka.

„Võilille tunned ära iseloomuliku juurmise kodarikuna asetsevate sulgjalt lõhestunud lehtede, pika seest õõnsa toruja õisikuvarva, jämeda sügavale mulda tungiva juure ja loomulikult kuldkollaste suurte korvõisikute järgi. Võilille õisikud koosnevad ainult keelõitest. Kuigi kõik tema keelõied tunduvad esmapilgul täiesti sarnastena, on neil tegelikult väikesi erinevusi ka. Nimelt on servmistel õitel alumisel küljel lillakas vööt. Võililled on putuktolmlejad taimed ja osal taimedest õietolm puudub või on alaarenenud. Viljunud õisikus moodustub suur hulk pruune või punakaid seemniseid, millel on umbes sentimeetri pikkune lendkarv ja vaevalt leidub last kes poleks äraõitsenud võilille seemniseid – vihmavarjukesi – tuulde lennutanud. Üks tugev võilill võib anda kuni 7000 seemet.”

„Kas peale toredate mängude võilille veel kuidagi kasutatakse?” ei jäta Nähka küsimist.

„No ikka. Võilille noori keelõisi võib tarvitada salatina. Kevadel esimeste roheliste lehtedena on nad inimestele heaks vitamiiniallikaks. Neis on nii vitamiini C kui ka vitamiini B. Võilillesalat on ka hea ”verepuhastusvahend”. Kõige rohkem on ravimina kasutatud võilille juuri. Need aitavad mitmete siseelundite haiguste vastu, kuid on head ka lihtsalt kõhukinnisuse kõrvaldamiseks ja söögiisu tõstmiseks. Võilillejuured on mõrud ning praetult on neid tarvitatud kohvi asemel või kohviga segatult. Kasulikud on ka noored õisikuvarred. Need hoiavad meist eemal vereringeelundite haigused. Võililleõitest saab valmistada heamaitset mett, mis on näiteks neeruhaigetele parem kui tavaline mesi.

Huvitavat on ka rääkida võilille piimmahlast. See teeb võilillepärgade punujate käed kiiresti pruunilaigulisteks ja plekid ei tule hästi maha. Võilillekorjajad peaksid teadma, et kui palju võilille piimmahla suhu satub, siis võivad tekkida iiveldus, kõhulahtisus, oksendamine ja isegi südame rütmihäired. **Võilille piimmahl on mürgine, seda süüa ei tohi ja õietolm on allergeenne!** Kevadised noored salatina tarvitavad lehed ei ole veel mürgised. Võilille piimmahl on väga paljude toimeainetega hea ravim. Näiteks sobib ta mitmetest nahahaigustest vabanemiseks. Kuid huvitav on veel see, et sellest valgest piimmahlast toodetakse mõnel pool kautšukit. See on kummi tooraine. Kautšuki tootmiseks isegi kasvatati mõnda võililleliiki nagu Kesk-Aasias tuntud koksakõss.

Ehkki võilill sisaldab mitmeid mõrusid aineid, sööb enamik kodu- ja ka metsloomi võililli meelsasti. Võilillelehed võivad olla isegi lemmiktoiduks, seda just küülikutele. On arvatud isegi, et kui lehmad söövad

Võilille tunnend ära iseloomuliku juurmise kodarikuna asetsevate sulgjalt lõhestunud lehtede, pika seest õõnsa toruja õisikuvarva, jämeda sügavale mulda tungiva juure ja loomulikult kuld kollaste suurte korvõisikute järgi.

võililli, siis saab ilusat kollast võid. Aga kui palju ka võilille ei kiidaks, on ta ikka tavaline umbrohi. Ta paljuneb nii seemnetega kui ka juuretükikeste abil ja võililledest on väga raske lahti saada.”

„Kas kollase või järgi ongi lill oma nime saanud?” mõtiskles Nähka.

„See on kõige tavalisem nimi, aga võilille on kutsutud ka piimaohakas, piimarohi, vähem levinud nimed on meelill, õuetõberohi, võismalilled. Ladinakeelsest taime nimest *Taraxacum officinale* on aga eesti keeles saanud eriti tore nimi *ta-raksatas-ohvitseri-najale*.”

Korruga sai Nähkale teooriast küll mis küll. Võilille õisikuvarvast pisikesi torukesi tehes avastas ta äkki võilillepilli. Nii ta käis kollasel õiteväljal ja puhus. Seejärel mõtles ta üllatada Juulimemme uue kaelakeega ja valmistaski kauni võililleketikese: tegi õisikuvarvast ümmargused rattakesed ja lükkis need üksteise otsa. Kingitus oligi valmis – milline tore taim! Lilledel on ka oma salakeel ja kinkimisel oma tähendus. Räägitakse, et kui kinkida võilille, tähendab see: ilma sinuta pole mul elus õnne.

Fotod: Mati Kose

HÜÜP

Peep Veedla

Hüüp on roostike lind. Paikades, kus pole veekogusid, ei kasva üldjuhul ka pilliroogu ning ei ela hüüpe. Mõnes mõttes on neis paigus rahulikum elada, sest vanarahvas nägi ööhirmutajaks kutsutud linnus põhjendamatult tonti. Ennekõike sellepärast, et hüüp on lind, kelle huvitavat madalat häält, mis kostab justkui suurde tühja pudelisse puhumisena, on küll mitme kilomeetri taha kuulda, lindu ennast on aga vähesed näinud.

Selline olukord annab mõistagi fantaasiale palju ruumi. Nii ongi hüüp endale lindude hulgas peaaegu et kõige kardetavama linnu kuulsuse omandanud. Küll ennustavat ta nälga ja haigusi, küll uputavat järvedes inimesi. Hüübi tekkeloona on levinud müüt, et Pilaatusest saanud hüüp, kuna ta Jeesuse ära lasi tappa. Teda lastud ametist lahti ja pandud Doonau jõe äärde vangitorni suure tõe alla. Seal polevat ta aga ära

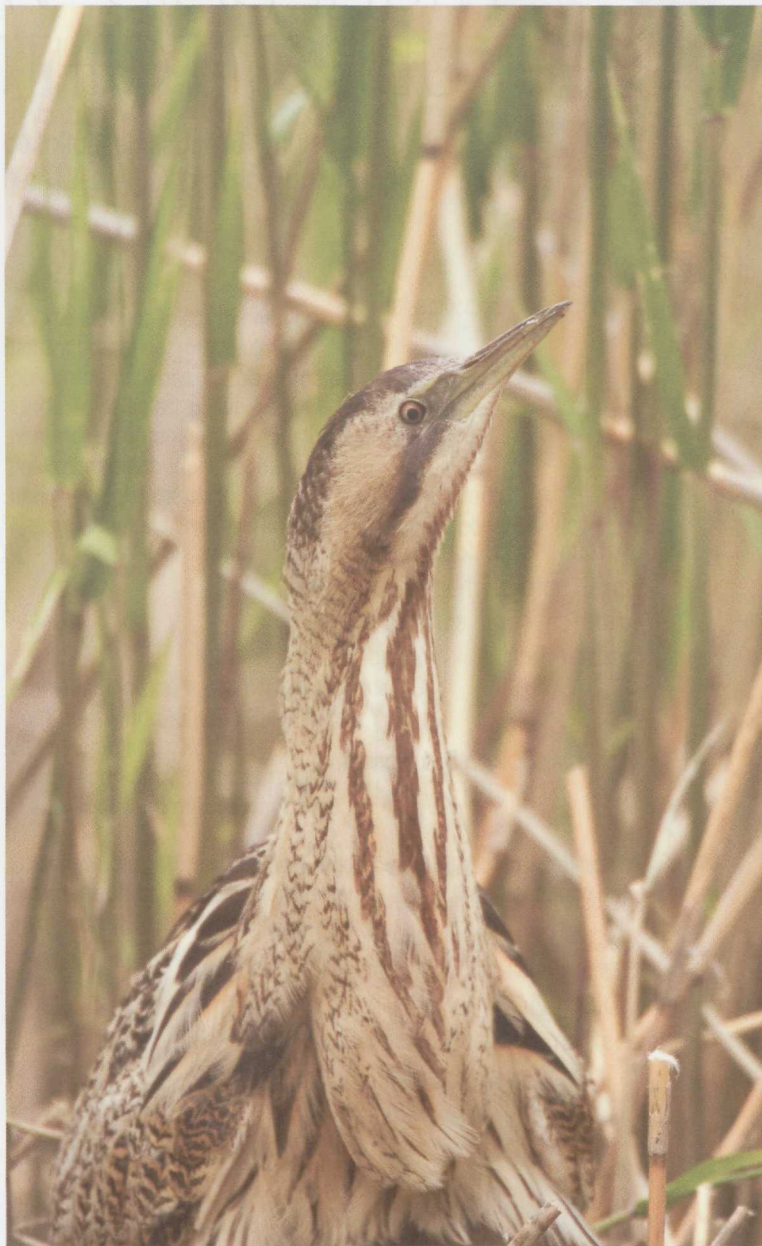
Kui peaks situatsioon tekkima, et temaga kokku trehvame, võtab ta vaiseisaku, ajades end tikksirgeks, nokk taeva poole püsti. Nii peab ta end nähtamatuks.

surnud, vaid hoopis hüübiks muutunud.

Õnneks on tänapäeval teada, et hüüp miskitpidi ohtlik pole, vaid on hoopis üks igati põnev roostikulind. Ega talle ennast näidata tõesti ei meeldi. Kui peaks situatsioon tekkima, et temaga kokku trehvame, võtab ta vaiseisaku, ajades end tikksirgeks, nokk taeva poole püsti. Nii peab ta end nähtamatuks. Roo vahel võib see täitsa õnnestuda, kuna ta triibuline sulestik sulab roostikufooniga suurepäraselt kokku. Kui ta trehvab aga olema veidi lagedamas paigas, kas või lamandunud roostikul, paneb see tema valveliseisak muigama, sest ta paistab meile suurepäraselt kätte. Pikali asendisse ta paraku varjuda ei taipa.

Hüübipapa jõudis pärale aprillis. Varasematel kevadtel võib märtsiski jõuda, kuid tänavu oli kevad hilisem ning tulek jäi aprilli teise poole. Sestpeale kostab roostikest igal õhtul, ööl ja hommikul seda udupasunlikku madalat uump-imist. Päeviti ta tavaliselt on vait. Aga teistele hüübi-isandatele on tarvis võimalikult häälekalt ja sageli märku anda, et see territoorium on hõivatud. Hüübiemandad on aga teretunud, sest hüübipapa on maias, tema ühe naisega ei lepi. Neid on tal tavaliselt kolm-neli. Nii ongi lastekasvatamine hüübimamma kaelas, sest perepeal on niigi tegemist palju – suurel territooriumil tarvis silm peal hoida ja piiridest liigikaaslastele pidevalt märku anda.

Juunisi ongi see ilus aeg hüübiperes, kus pojad hakkavad ükshaaval kooruma. Iga paari-kolme päeva järel näeb uus hüübihakatis ilmavalgust ja nii oma viiskuus korda. Selliste vahedega kooruvad tibud seepärast, et hüübiema asub hauduma kohe pärast esimese muna munemist, aga iga päev ta muned ei jaksa. Eks nii jätkubki seda lapsesaamisrõõmu kauemaks ning algul vähemate laste eest lihtsam hoolitseda ka. Pärast on lapsed veel oma viis nädalat pesas ja vajavad hoolt, nii et hüübimamma suvi on vägagi toimekalt sisustatud.

Lastele toob ta põhiliselt konnakulleseid, aga muidu on hüüpidele nokkamööda ennekõike kalad, samuti sobivad konnad, vesilikud ja veeputukad. Mõnikord satub mõni mügrigi noka vahele. Hüübilapsed hakkavad juba paari-kolmenädalaselt pesast väljas käima, kuid lendama õpivad alles paarikuuselt, misjärel saab hüübimamma lõpuks ometi puhkuse võtta. Eks kogu perekond mõtleb siis juba lõunamaareisile, oktoobris siirdudaksegi Vahemere äärde või koguni Aafrikasse. Vaid mõni üksik hüübipapa jääb talveks kohale.

Tuleval kevadel on aga kogu pere jälle tagasi ning siis elab juba igaüks oma elu, omas roostikus. Õnneks Eestis leidub roostikke nii merelahtedes kui ka järvede kallastel ning võimalusi seda ööhirmutaja „pudelisepuhumist” kuulda on pea igas Eesti piirkonnas. Nautigem neid hüübihüüdeid!

MUHEDAID VÄRSSE TUBLIST TOHTRIST

Kehra Gümnaasiumi 5. klasside õpilased kirjutasid Kornei Tšukovski „Doktor Valusoni“ põhjal terve hulga vahvaid luuletusi. Arsti juurde minnes võime ennast nendega julgustada!

Ingmar Sau 5.a klassist VALUDES PÖDER

Arsti juurde pöördus pöder,
ütles: „Kuule, kulla sõber,
hirmus valu vaevab mind,
aita kohe, palun sind!“
„Aitan ikka, kulla sõber,
varsti oled terve pöder!“
Arst tal tegi sutsti! süsti –
pöder kohe kargas püsti.

Marindra Soikka 5.a klassist ARSTI JUURDE TULI KARU

Arsti juurde tuli karu:
„Orav tegi mulle särü.“
„Aga kus sul valus on?“
küsis doktor Valuson.
„Oh! Kүүruke mul valutab,
sest orav selga hammustas
ja haava peal ta jalutas.“
Arst siis mõmmi terveks ravis,
karva kammis, puhtaks kasis.
Arsti paitas suures tänus,
koju läks ta, käbid kãrus.
Kãbikunnilt need valurahaks –
võta heaks või pane pahaks.

Sten Salundi 5.b klassist JÄNES ARSTI JUURES

Jãnes tuli arsti juurde –
tahtis saada julgust juurde.
Arst siis küsis: „Mida kardad?“
Jãnes ütles: „Kõike kardan.“
Arst siis mõtles, mida teha –
kas peaks muutma jãnku keha?
Paneks talle suured kihvad,
kas siis jãnku seda ihkab?
Jãnku vastas: „Nii ei lähe,
pane parem julgust pãhe!“

Mia Rulli 5.b klassist TIIGRI MURE

Arsti juurde tuli tiiger,
doktor küsis: „Mis sa piinled?“
Tiiger vastas: „Kõht on valus,
kãrbseseeent sõin metsatalus.“
Doktor kallas tassi vee,
tegi talle raviteed.
Tiigri kõht ei valuta –
enam seeni ei söö ta.

Johannes Parman 5.b klassist MÄGRA MURE

Tuli mãger, lõhki nina,
otsis, kust saaks abi.
Küsis: „Jãnes, kas tead sina,
kus on arstiabi?“
Vastas jãnes: „Olen kuulnud:
metsas Doktor Valuson,
mine sinna tamme poole,
kui sul nina valus on.
Doktor võttis paki sidet,
mãhkis kinni nina.
Kui sul miskit katki on,
abi saad ka sina.

Ane Laande 5.b klassist HOBUSE KÕHA

Kord hakkas hobusel halb.
Selgus, et kõha on tal.
Ta arsti juurde sammud seadis
ning ise väga hãsti teadis:
pikk maa kapata on vaja,
et leida üles arsti maja.
Kui doktor Valusoni juurde jõudis,
kohemaid ta rohtu nõudis.
See aitas hobust pãris hãsti
ning mõne tunni jãrel varsti
ta oli terve, krips ja kraps
nagu ikka hobulaps.

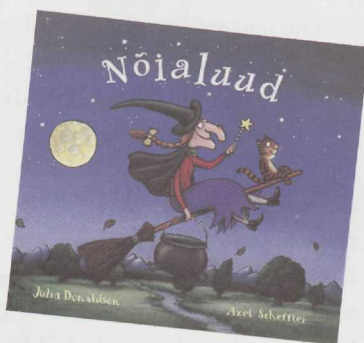
Midagi ometi ka miksikutele!

Need, kellel on väike vend või õde, teavad, kuidas mudilased oskavad oma küsimustega pereliikmeid ära vaevata. Miks sajab vihma? Miks juuksed kasvavad? Miks rohi on roheline? Kirjastus **Varrak** andis välja **Isabelle Fougère'i** vahva „Miksidi raamatu“, mille tõlkis prantsuse keelest **Anti Saar** ja mis annab asjaliku vastuse 180 igasugust sorti küsimusele. Nii mõndagi huvitavat leiavad raamatust kindlasti ka vanemad õed-vennad ja emad-isadki. Kui uudishimu rahuldatud, saab kaunid punased plastikkaaned kummiga kinni panna seniks, kuni pisipõnn uute miksidedega välja tuleb! Vahepeal võib raamatu juurde kuuluvate klepsudega mängida äraarvamismängu.

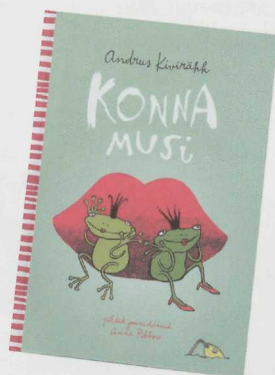
Nõialuuaga rändama!

Inglise kirjaniku **Julia Donaldsoni** värssjutustus „Nõialuud“ on tõlgitud paljudesse keeltesse ning tänu kirjastusele **Tammeraamat** on ka meie mudilastel võimalik kaasa elada lõbusa loomasõbraliku nõia seiklustele. **Axel Scheffleri** illustatsioonidel on rohkesti naljakaid detaile ja seetõttu pole ka kohtumine õela lohega väikese lugeja jaoks liiga hirmuäratav. Julia Donaldsoni sulest on eesti keeles varem ilmunud vahva raamat „Grühvel“.

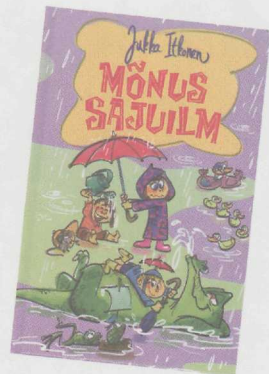
Kas tasub konna suudelda?

Andrus Kivirähki uus raamat „Konna musi“ pajatab sellest, et ka muinasjutud võivad vahel luisata – eriti siis, kui sa pole õppinud mõistukõnest aru saama. Juht kõneleb metsaelanikest, kes võtavad konna-printsessist pajatavat muinasjuttu tõe pähe ning kukuvad pahaaimamatuid konnaikesi suudlema. Mis edasi juhtub, seda saate teada kirjastuse **Varrak** kaudu ilmunud raamatust, millesse on kunstnik **Anne Pikkov** lisaks vahvatele piltidele joonistanud ka toreda labürindimängu.

Teeme sajuilma mõnusaks!

Soome kirjanik **Jukka Itkonen** on parandamatu optimist: külma põhjamaa asukana oskab ta rõõmu tunda ka sellistest päevadest, mil hommikust õhtuni vihma ladistab! Jukka armastab lapsi, loodust ja ka linna – kõigist oskab ta leida rõõmutera ja kirjutada lõbusaid lugusid. Näiteks kas või kobakäpast pagarist!

JÄRJEHOIDJA

Pagar

Prantsusmaa pagar see osutus maiaks: kord poksikinda ta küpsetas saiaks. Ja kui tema käest küsiti: „Võib seda süüa?“, vastas mees: „Ei! Kuid sellega mõnus on lüüa!“

Luuleraamatu „Mõnus sajuilm“ tõlkis **Leelo Tungal** ja kirjastas **Tammeraamat**. Omaette elamuse saab lugeja **Meelis Arulepa** vaimukatest illustatsioonidest.

Tront tegutseb tondilossis

Tondilossideks kutsutakse mahajäetud maju, mida kahjuks leidub üsnagi palju. Nii mõnelegi ajavad sellised hooned hirmu nahka, kuid väike tront – trolli ja kolli poeg – on üliõnnelik, kui leidis äärelinnast ühe tondilossi, kus ta saab segamatult elada ja vorstivõileibu süües lasteraamatuid lugeda. Raamatuid laenutab ta, muide, lastelt, kellel sellest aimugi pole, sest tront on aumees ja toimetab laenuraamatud pärast läbilugemist märkamatu tagasi. Trondil pole üldse halbu kavatsusi: ta on haritud poiss, õppinud nii tondikoolis kui ka Norra trondiakadeemias, kuid sellegipoolest tuleb tal ette igasuguseid sekeldusi. Kõigepealt selgub, et ta polegi oma tondilossis päris üksi, ja seejärel tuleb välja, et tegelikult on majal omanikudki olemas... Seda, mis edasi juhtub, saate teada **Reet Bobõlski** raamatust „Maailma parim tront“; mille andis välja kirjastus **Tänapäev**. Raamat, mille vahvad tondipärased pildid joonistas **Hillar Mets**, leidis mullusel lastejutuvõistlusel äramärkimist, ning ilusas emakeeles kirja pandud lugu on tõesti mõnus lugeda ka neil, kes kolle-trolle väheke pelgavad.

Maire Sirel, tervisepsühholoog

Noorim kool vanimas majas. Teisisõnu: **12**aastane kool tegutseb **228** aastases majas! Narva linna **12.** koolist on Vanalinna Riigikool kõige noorem. Alustati aastal 2000, linna kõige vanemas ja pikima ajalooa koolihoones, kus aastatel 1875 – 1918 oli Narva Poeglaste Gümnaasium. Nüüd ehib see suursugune neoklassitsistlikus stiilis kaunis **ehitismälestis** Narva vanalinna, olles märgiks linna kunagisest unikaalsest arhitektuursest ilust. Kurb tõsiasi, et **Narva vanalinn** hävis Nõukogude Liidu lennuväe pommirünnakus 6. märtsil 1944. aastal. Imekombel II maailmasõjast püstijäänud hoone on veel ka kooli naabruses asuv **Narva raekoda** ja samuti **Hermanni linnus**, milles asuvasse **Narva muuseumi** võib nüüd iga huviline linna harukordset ajalugu hoolega õppima minna.

Riigikoolis, riigikeelseks. Narva Vanalinna Riigikool on loodud muukeelsetest peredest laste õpetamiseks riigikeeles, **keelekümluse** meetodil. Seesuguse toreda keeleõppekeskse **kooli logo** on väga kõnekas – 3-pealine **sõbralik draakon**, kes sümboliseerib keeli, mida koolis õpitakse. Oletatavasti on Narva rahvusterikkaim linn Eestis. Nimelt elab siin enam kui **50 eri rahvust**, kõneldakse **33 erinevat emakeelt**, eestlasi **3,8%**. Nii **kirjakeelses** linnas on inimesi omavahel ühendaval keeleõppel eriti suur tähtsus.

Narva on piirilinn, piiritu ajalooa. Narva on riikide, rahvaste ja nende kultuuride kohtumispaik olnud ammustest aegadest peale. Kes kõik küll pole siin Narva pärast tuliseid lahinguid lõõnud ja **linn-kindlust** ehitanud – taanlased, sakslased, rootslased, venelased, inglased,

hollandlased, eestlastest rääkimatagi! Neist aegadest on **linna vapil**

tänaseni meenutuseks kaks mõõka ja kahurikuulid. Kuid vapil lisaks veel ka kaks kala, tähistamaks **Narva suurimat looduslikku rikkust** – erilisel veerohket ja kalarikast **Narva jõge**, tähtsat veeteed Peipsi järvest Soome lahte. Sõna „narva” ollagi üle võetud **vepsa keelest** ja tähendab langevat vett, kärestikku või juga. Piki Narva jõge läheb nüüd **riigipiir** Eesti ja Venemaa vahel.

Läki Pimeaeda! Vanalinna kooli lastele on Narva jõe kaldal kõrguv ajalooline Pimeaed lähim **roheline õueruum**, kus käiakse värskenduseks ja peatuulutuseks, kuid ka kehaliseks kasvatuses või loodusõppeks. Huvitav teada, miks sel **Narva vanimal pargil** on seesugune omapärane nimi? Vast ehk seepärast, et **hoburauakujulisel künkal** kõrguvast pargist näeb palju, põnevat ja kaugele, kuid vaataja ise ei pruugi välja paistagi. Puurinne on tihe ja eritasapinnalised võrad moodustavad otsekui **roheline kindluse**. Narva Pimeaed on ligi 200 aastat tagasi Victoria bastionile ehk paekividest laotud sõjalisele kindlustusele rajatud **park**. Pimeaiast näeb naaberriiki **Venemaad**, sealset **Ivan-gorodi kivikindlust** ja Narva jõe siinpoolel kaldal asetsevat **Narva linnust**, seda võimsat **saksa rüütli-lossi**, mille ehitamise kohta esmateated pärinevad aastast **1254**. Tegelikult olla Pimeaed oma kummalise nime saanud sealsamas pargi kõrval asunud Pimevärava järgi, mis viis linnast sadamasse ja millest otse polevat olnud võimalik läbi vaadata.

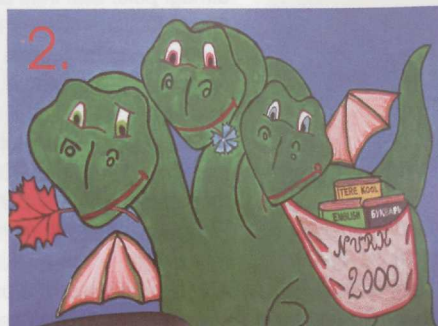

Foto 1: Päikseline siseõu – uhkuse ja vaimustusega tutvustavad oma koolimaja Maksim Manuilov 1a, Maia Golubeva 2a ja Julia Bussel 2b.

Foto 2: kooli logo, autor oma kooli õpilane Ilja Andrejev.

Foto 3: jooksumängu mängivad 2b klassi lapsed.

MEESTELT, KES TÕID TEIENI

„KARIIBI MERE PIRAADID“

JOHNNY
DEPP

ARMIE
HAMMER

Emmelie de Forest

Foto: Bulls Press

HEALAPS

Disney

ULIAS FRATSAVIK

Disney and Pixar Animation Studios present "The Iron Knight" starring Uliasz, Fratsavik, and the rest of the cast. Directed by the talented team at Disney Pixar Animation Studios.

KINODES ALATES 3. JUULIST

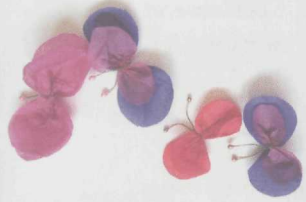

©2011 Disney Enterprises, Inc. Distributed by Walt Disney Studios Motion Pictures International.

PIDULAUA LILLKAUNISTUSI

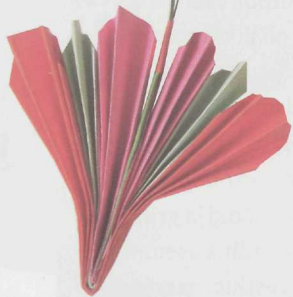

Lully Gustavson

On kevad ja sinu pereski on kindlasti mitmeid pidulikke sündmusi. Seekord võiksid peolaua üllatuslikuks muuta dekoratiivsete paberlilledega. Paberlilled valmistamiseks vajad sa A4 formaadis värvilisi kirjepaberilehti. Õiesüdamiku (tolmukate) tegemiseks

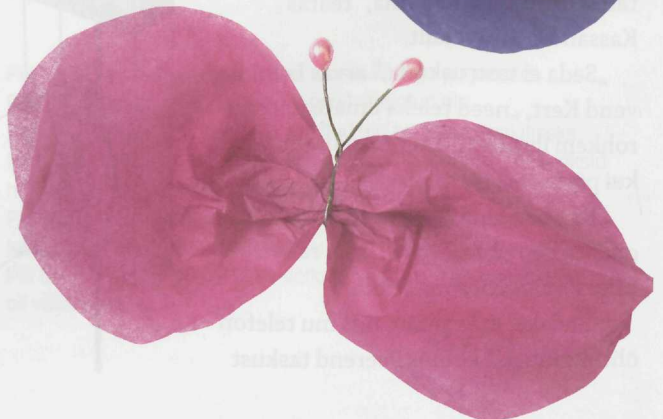
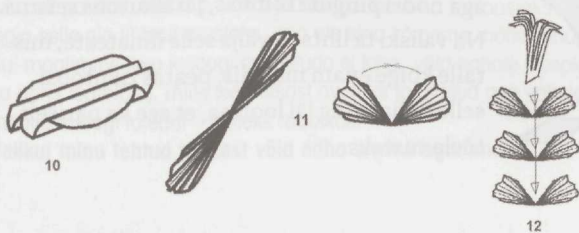
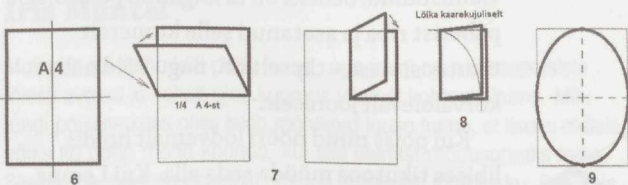
lõika rohelisest paberist 3 sentimeetri laiune riba (1). Voldi see riba pooleks (2) ja lõika murdejoont pidi lahti (3) nii, et umbes 6 cm osa jääks lahti lõikamata. Kumbki pool jaota

omakorda kolmeks ja lõika jälle sama pikalt lahti (4). Saadud kiitsad paberiribad kaaruta kergelt otsest kahele poole (5). Õielehed tee võimalikult värvikad, kasutades ühe lille valmistamisel mitmeid värvitoone. Võid kasutada täiesti erinevat värvi või toon-toonis pabereid. Ka ühevärvilistena on õielehed väga ilusad. Õie meisterdamiseks jaota A4 formaadis paberileht neljaks veerandiks ning lõika lahti (6). Saad 4 väikest ristkülikukujulist paberilehte 4 õie jaoks. Nüüd voldi iga ristkülik veel omakorda neljaks (7) (ära vajuta sisse liiga tugevaid murdejooni) ja ümarda nende lahtised servad (8). Laota paber uuesti lahti (9) ning voldi lõõtsakujuliselt

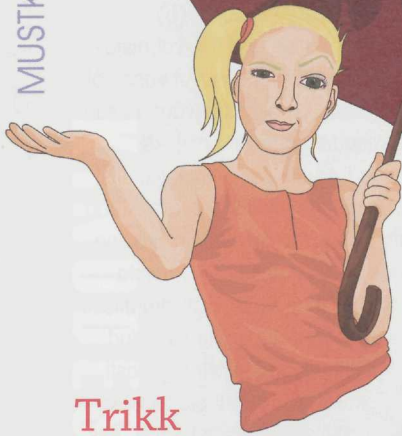
kokku (10). Nüüd vajuta saadud liblika tiivad keskelt tugevasti kokku (11). Kui oled teinud selliseid tiivakesi kolm, siis kleebi nad üksteise sisse. Liimi pane ainult veerandile õiest. Õielehtede vahele kleebi kaarutatud ribadega roheline südamik (12). Et lill

kindlalt kokku kleepuks, pane liimitud osa liimi kuivamise ajaks pesulõksu vahele. Paiguta lilled sobivasse kohta lauale. Samuti sobivad nad väikestesse vaasidesse või kardina külge. Pillkupüüdvaks muudavad nad ka kingipaki. Soovin sulle südamlikke pere ja sõpradega koos veedetud hetki.

LEMBITU ILMATRIKK

Mustkunstnik **Ande****Trikk**

Kätte oli jõudnud jaanilaupäev. Pärastlõunal kogunesid mitmed Lembitu sõbrad tema juurde, sest just seal pidi aset leidma Potiste kõige mõnusam grilliõhtu. Ent nagu ikka, lubati selgi aastal jaaniõhtuks vihma.

„Kas juba hakkaski sadama?” küsis Lembitu ema, kui Neve Rever vihmavarjuga tuppa astus.

„Ei hakanud,” lausus tüdruk, „aga õhtul kindlasti hakkab. Iga jaanipäev sajab ju!”

„Vast ikka ei hakka,” tõstis Lembitu isa ajalehelt pilgu, „ilmateade ütleb, et täna tuleb päikeseline päev.”

„No kus ta siis päikeseline on,” naeris ema, „taevas ju puha pilvine!”

Tõepoolest, taevast kattis tihe tumedate pilvede loor. Ühtegi vihmapiiska aga siiani langenud ei olnud.

„Küll need pilved õhtuks kaovad,” arvas akna juures seisev vanaema, „pääsukesed lendavad üsna kõrgelt.”

Oli see ju teada-tuntud vanarahva tarkus, et vihma on oodata, kui pääsukesed madalalt lendavad. Sel päeval oli nende lend aga kõrge.

„Eile teleka ilmateates lubati igitahes õhtuks paduvihma,” teatas Cassandra murelikult.

„Seda ei tasu uskuda,” arvas Lembitu vend Kert, „need teleka ilmateated on rohkem ilusate tüdrukute näitamiseks kui päris ilma teatamiseks.”

„Raadios kuulutati, et terve päev on oodata hoovihma, õhtul isegi rahet,” ütles ka vanaisa sõna sekka.

„Oodake, ma vaatan, mis mu telefon õhtuks lubab,” koukis Peerend taskust

nutitelefoni välja. Kiirelt leidis ta soovitud ilmateate-*appi* ning jäi siis mõtlikult kukalt sügama: „Siin öeldakse, et sooja tuleb kuni 43 kraadi, aga lubatakse ka äikesetormi ja tornaadosid.”

„No mina ei saa enam aru, mida uskuda,” hakkas ema naerma, „iga ilmateade on täiesti erinev!”

„Mul on üks mõte,” lausus Lembit ning võttis kaminasimsilt tikutoosi. Kärmelt uuristas ta toosi otstes kaks auku ning pistis sealtsiis nõõri läbi – nii, et tikutoos sai mööda nõõri vabalt liikuda.

„Teeme nüüd nii, et igaüks, kes mingit ilmateadet luges, näitab siin nõõril ühe koha,” selgitas poiss nõõri vertikaalselt hoides. „Ma lasen tikutoosil mööda nõõri alla libiseda ja kui ta kellegi ennustuse juures seisma jääb, siis see ilmateade oligi kõige täpsem.”

„Mina arvan, et tikutoos kukub kolinal otse alla, ta ei saa ju keset nõõri seisma jääda,” arvas Neve Rever. Teised olid samuti hämmingus, ent igaüks osutas nõõril siiski mõnele kohale.

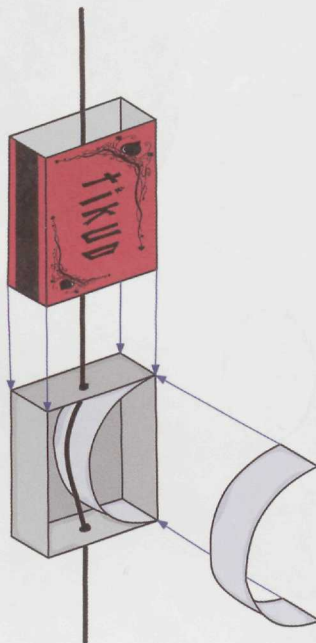
Kõigi pilgud olid suunatud Lembitu käes olevale nõõrile, kui poiss tikutoosist lahti lasi. Kiirelt kukkus see isa valitud punktist mööda. Ent siis toosi liikumine aeglustus. Kui Peerendi valitud punktist möödus tikutoos veel üsna kiiresti, siis Cassandra osutatud kohal oli liikumine juba väga aeglane. Ning vanaema poolt näidatud punktis – üsna nõõri keskel – jäi tikutoos täielikult seisma.

Nagu õhtul selgus, oligi vanaemal õigus – taevas selgines ning vihmast ei olnud haisugi. Õhku täitsid hoopis meeldivamad lõhnad – tunda oli lõkkesuitsu, šašlõki ja grill-liha aroome. Kardetud vihmaplädina asemel paitas kõrvu heatujuline vestlus, naer ja Lembitu isa Mehise ning venna Kerdi kitarri-mäng.

Kuidas Lembit seda tegi?

Lembit oli tikutoosi eelnevalt salaja ette valmistanud. Selleks oli ta lõiganud paksemast paberist riba ja asetanud selle kumeralt tikutoosi sisse – täpselt nii, nagu võid näha kõrvalolevalt jooniselt.

Kui poiss nüüd nõõri lõdvemalt hoidis, libises tikutoos mööda seda alla. Kui Lemps aga nõõri pingule tõmbas, jäi tikutoos seisma. Nii valiski ta lihtsalt välja selle ilmateate, mis talle kõige enam meeldis, peatas tikutoosi selle kohal ning jäi lootma, et see ka päriselt tõele vastaks.

Suvevaheajaks koolitöödele käsi lukku!

Iris Müntel

Maikuu sai näha küll palju äikest, aga juuni on päikesepaistele täiesti avatud ja kohati ajab kuumus vilumat kohtagi otsima. Mitu tundi päikese käes olles tekib mõnikord lausa tunne, et lisaks riietele võiks ka naha maha koorida, kui see olemist mõnusamaks teeks. Seekordne maaling õpetabki, kuidas imiteerida tõmblukku. See, mis luku alt paistma hakkab, võiks jääda igaühe oma fantaasiaks. Mina tegin selle ala lihtsalt mustaks, aga ole sina kõrgema mõttelennuga! Kui maalimine ikka kuidagi õnnestuda ei taha, võid nahale kleepida ka päris tõmbluku, mille teed otsast avatuks ja avatud osa vahele maalid midagi toredate – näiteks robotkäe!

Valikut minu tehtud töödest võid näha www.irisgrimm.net

Pilt 1 – Võta peenike pintsel ja tee musta värviga piirjooned.
 Pilt 2 – Laiema pintsliga värvi ära pildil näidatud ala.
 Pilt 3 – Peenikese pintsliga tee värvitud ala piirjooned sakiliseks.
 Pilt 4 – Loputa pintsel ja sega kokku valget ning musta, et saaksid halliseguse värvi. Sellega tee mustade sakkide vahele triibud.
 Pilt 5 – Sama halliseguse värviga joonista tõmblukk. Sealst edasi tee natuke ka kinni tõmmatud lukku.
 Pilt 6 – Nüüd võid lukust kinni võtta ja vaadata, mis avatud luku alt välja tuleb.

Sandra Vungi retseptid ja fotod

Värskendav troopiline smuuti

Alustame väga lihtsa retseptiga. Kui ma kosutava troopilise smuuti pildistamise lõpetasin, jõin selle peaaegu ühe söömuga ära. Niivõrd maitsev oli see jook! Lisaks sellele on ta ka väga tervislik ja suviselt päikeseline. Rüübake mõnuga!

2 – 3 inimesele

- 2 küpset banaani (koori, lõika ratasteks, pane taldrikule ja jäta 2h sügavkülma)
- 1 küps mango (koori ja lõika kuubikuteks)
- pool suurt ananassi või terve väiksem ananass (koori ja lõika kuubikuteks)
- 200 ml lahjemat kookospiima (mitte täisrasvane, vaid vedelam *light* versioon)

Aseta kaussi sügavkülmutatud banaanirattad, mangokuubikud, ananassikuubikud ja vala kõige peale kookospiim. Purusta saumikseriga ühtlaseks seguks. Vala klaasi ja kaunist mõne ananassitükiga. Järelejäänud smuutiit säilita külmkapis.

Täidetud pannkoogid

Nüüd võtame ette suitsu keerulisema söögi. Aga nagu ma juba enne mainisin – tulemus on seda vaeva väärt! Pannkookide täidise sisse läks üks põnev koostisosa – hakksoja. See meenutab hakkliha, aga tegelikult on tehtud sojaost ning on seetõttu väga valgurikas. Sojahakkmassi graanuleid müüakse näiteks Prisma tervisetoodete riiulis ja Konsumites.

Pannkoogitainas (umbes 10 pannkoogile):

- 300 g nisujahu
- 1 tl soodat
- 2 tl äädikat
- näpuotsaga soola
- 600 ml vett

Sega nisujahu sooda ja soolaga läbi, lisa vesi ja sega veel korralikult (mina vispeldasin). Jäta pannkoogitainas senikauaks seisma, kuni täidist valmistad.

Hakksojatäidis:

- 1 suur sibul
- 150 g kuivatatud hakksojamassi (graanulid)
- 2-3 spl õli
- näpuotsaga soola ja pipart
- 8 spl Felixi Smokey Barbecue kastet
- 2 tl broilerimaitseainet (mina kasutasin Meira oma, mis sisaldab ainult puhast kraami ja mitte maitsetugevdajat)
- 2 spl sojakastet

Vala kuivatatud sojagraanulid potti, lisa külm vesi (nii et graanulid oleksid kaetud ja jääks veel ülegi) ning pane pott kuumale pliidile. Keeda graanuleid keskmisel kuumusel umbes 5 – 7 minutit, kuni need on täiesti pehmed (ettevaatust, need kipuvad üle keema). Seejärel kurna graanulid korralikult ja jäta kõrvale. Haki sibulad ja prae pannil kuumas õlis paar minutit. Lisa natuke soola ja pipart ning prae veel umbes minut. Nüüd lisa keedetud ja kurnatud sojagraanulid ja sega. Prae umbes minut ning lisa Felixi kaste, broilerimaitseaine ja sojakaste. Sega korralikult ja prae veel minut-paar. Nüüd on aeg pannkooke küpsetama hakata. Kõigepealt pane endale valmis kaks suurt taldrikut ja määri need mõlemad õliga kokku. Jäta need pliidi juurde. Aja pann pliidiil kuumaks ja lisa õli (üsna vähe, et pannkooigid jääksid tugevamad). Vala pannile umbes kulbitäis tainast ja küpseta **ühelt poolt** krõbedaks. Nüüd tõsta või libista pannkook pannilt ühele õlitatud taldrikule nii, **et küpsetamata pool jääks allapoole**. Nüüd tõsta umbes 2 supilusikatäit hakksojatäidist pannkoogi küpsenud külje keskele ja voldi pannkook kokku nagu pildil näidatud. Volditud pannkooigid asetage teisele õlile taldrikule oma viimast praadimist ootama. Kui kõik pannkooigid on pooleldi küpsetatud, täidetud ja volditud, prae need pannil ka teiselt poolt krõbedaks. Mina serveerinis pannukate juurde veel sojamajoneesi-broilerimaitseaine kastet.

KOKKA ISE!

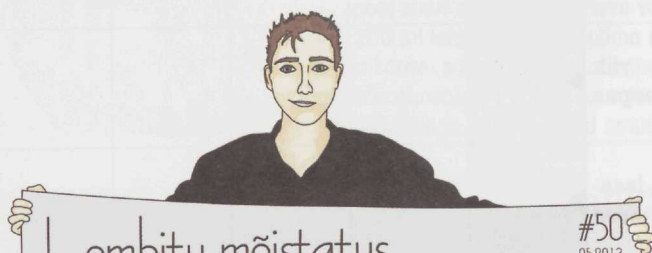
Ma olen nii elevil, sest mul on teile kaks väga vahvat ja ülimaltsvat retsepti pakkuda. Need sobivad juunikuusse kui valatult. Üks on äärmiselt lihtne, teine natuke keerulisem ning vähem kogenud kokkajatel soovitan vanemad pereliikmed appi võtta, sest tulemus on vaeva väärt!

					meeter	malbe, mahe	rõivaase	nõrgemale võistlejale soodustuse andmine	loogikale tuginev numbrimäng
					Tallinna Loomaaia vapiloom				
					riik Euroopas				
					isasmesilased				
					katoliku mungakloostri ülem			Oskar	suured tihedad metsad
					Lasteekraan askorbiin... amino... sipelg...		lehekülg		
							kingakreem		
manner ja riik	ukse "kehaosa"	lõikavad saega	inglise keele artikkel	Helgi Sallo renn sõidutee ja kõnnitee vahel	paabulind				
					ühendus				
								ajalehe Postimees nimi 1948-1990	
amper									
amfiib									
seenekorjajad									
Eesti Vabariik			Teele sellepärast et	Uus Testament Inga		detsi-aar			
						mitu Unot			
segi, segamini					hobuse- raua- kujuline täht		sekund		
							lennu- võimetu lind		
leidlik mõte				tonn	livo ... maletaja				
				aasta	Rooma number 51				
liiter	mäesuusatamise ala							Riho	
	Neeme								
maantee				masina osa, mis ühendab ja lahutab võlle					

MÕISTATA

VÄIKE JUUNIVIKTORIIN

Lembitu mõistatus

#50
05.2013

Suvel olid Potistes kõigil elanikel rattad all. Muidugi mitte sõna otseses mõttes - kõndimise asemel liigeldi lihtsalt jalgrataste, rulade, rulluiskude ning tõukerattastega.

Igäühel oli oma lemmik, Cassandra näiteks armastas tõukerattaga sõitmas käia.

Ühel suveõhtul ringi vurades oli tema liikumiskiiruseks 10 km/h.

Ometi õnnestus tal mööda sõita jalgrattal trenni tegevast Leigerist, kes kihutas lausa 25 km/h.

Kuidas on seevõimalik?

Elmine mõistatus

Elmise mõistatuse lahenduseks on, et mõlemad lauaplaadid on täpselt ühesuurused - nii uskumatu, kui see ka ei tunduks.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.MaagilineMaailm.net

Mõistatuse koostas Ande

1. Tugev võilill võib anda seemneid kuni

- a) 7000
- b) 700
- c) 70

2. Hüüvide peres on lapsi tavaliselt

- a) 10 – 12
- b) 3 – 4
- c) 1 – 2

3. Kirjandi- ja joonistusvõistluse „Minu tuleviku Eesti” korraldasid

- a) kultuuri- ja põllumajandusministeerium
- b) rahandus- ja sotsiaalministeerium
- c) haridus- ja kaitseministeerium

4. Lisaks mõökadele ja kahurikuulidele on Narva linna vapil veel kaks

- a) lõvi
- b) kala
- c) karu

5. Uue Supermani-filmi pealkiri on

- a) Raudmees
- b) Ämblikmees
- c) Terasmees

6. Seni kõige vanem pudelist leitud sõnum pärineb aastast

- a) 1941
- b) 1914
- c) 1844

7. Progerock sündis

- a) 1960ndate aastate lõpus
- b) 1950ndate aastate lõpus
- c) 1940ndate aastate lõpus

Vastused leiate samast ajakirjanumbrist.

Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja lähedaid auhinnaraamatuid! Ootame vastuseid hiljemalt 5. juuliks 2013! Interneti teel vastajatel palume juurde lisada ka oma TAVAposti aadress!

Arte Gümnaasiumi näituste arhiivist

Kirjutas ja kogus **Jüri Paet**

JAANIKUISEID PAETISME

Nohu tuleb ravida rohujuure tasandil.
Tallinna linnapea on oma valijatele nagu ema Teresa.
Rullnokkade juhitud autod kipuvad üle katuse rulluma.
Selleks, et süüa lambapraadi, ei pea hundiisu olema.
Kalapüügi seaduses on alati mingi konks sees.
Kui sääsk piriseb, siis inimene viriseb.
Kui suu puhtaks rääkida, siis pole vaja hambaid pesta.
Tuletõrje sõitis leekides jaanitulele.
Kui pritsumehed tahavad tulele piiri panna, peavad nad sellest piirivalvele teatama.
Kui kaevur õnnelikult kaevandusse jõuab, siis on ta omadega mäel.

PAETISTLIKKE NOPPEID

Selleks, et tagada lapsele tasuta haridus, tuleks kool ära osta.
Parim nädalapäev on homme. Homme hakatakse dieeti pidama, sportima ja õppima.
Ära vaidle kunagi inimesega, kes pakib sinu langevarju.
Teile teeb see nalja, aga mina pean abielluma.
Kui pea valutab, siis tähendab, et pea on olemas.
Kõik tahavad elada inimeste keskel, kuid ilma naabriteta.
Mida raskem töö, seda kergem on tööle saada.

NAERU-USS

*

Viimasel koolipäeval soovib õpetaja klassile head suvevaheaega ning lisab: „Ja sinule, Juku, soovin ma, et sügiseks oleks sul peas natuke rohkem mõistust ja enesevalitsemist!”

„Teile sama, õpetaja!” lausub Juku.

*

Õpetaja tuleb kohvikusse, termos kaasas.
„Palun kallake mulle siia neli tassi kohvi,” lausub ta.
„Kolm suhkruga ja üks ilma.”

*

„Mida sa, Juku, nädalavahetusel tegid?” küsib õpetaja.
„Käisin oma perega piknikul.”

„Kas teid oli palju?”

„No ma arvan, et umbes viis tuhat,” sõnab Juku.

„Kas ma kuulsin õigesti, Juku? Kas sul on siis nii suur pere?” imestab õpetaja.

„Inimesi kolm,” selgitab Juku, „ülejäanud olid sipelgad.”

*

Juku ema läheb raamatupoodi ja küsib müüjalt: „Kas teil juhtub olema käsiraamatut pealkirjaga „Kuidas kasvatada talitsematut poissi?””
„Kahjuks ei ole,” laiuatab müüja käsi.
„No andke siis midagi sellist, kus õpetatakse, kuidas lapsevanem peaks ennast valitsema!”

*

Mida on ühist eneseuhkusel ja koolitoidul?
Mõlemat on raske alla neelata.

*

Miks käed munevad oma mune teiste lindude pesasse?
Sellepärast, et nende munad ei mahu kääkella sisse ära.

*

Kaks bakterit saavad kontserdil kokku.
Üks vaatab teist ning imestab: „Kuule, sa näed nii halb välja – ega sul ometi midagi viga ei ole?”
„Ah, hoi a igaks juhuks minust eemale – paistab, et olen saanud penitsilliini!” teatab teine.

*

Jänes tuleb restorani ja uurib menüüd.
„Mida teile, palun?” küsib kelner.

„Mõned jahimehevorstikesed!” teatab jänes kättemaksu-
himulise muigega.

*

Juku läheb arsti juurde. Doktor palub tal kõigepealt suu avada ja öelda: „Aa!”
„Aa!” lausub poiss hädisel toonil.
„Oi, Juku, aga su keel on ju üleni süsimust!” ehmub arst. „Mis sinuga juhtus?”
„Ah, ei midagi erilist,” lööb poiss käega. „Lihtsalt eile ostsin suure jäätise ja pillasin ta äsja tee teele pandud asfaldile...”

*

Doktor palus Jukul tuua polikliinikusse uriinianalüüs ja järgmisel hommikul seisabki poiss arsti ukse taga, hoides kahe käega pilgeni täis pissipotti.
„Oi, Juku!” ehmub arst. „Seda poleks nüüd küll vaja olnud – kuidas sa läbi linna kõndisid, pissipott käes!”
„Kõndisin?” küsib Juku. „Ei, ma tulin liinibussiga, loomulikult!”

*

Juku on jälle arsti juures.
„Mille üle sa kaebad, Juku?” küsib doktor.
„Teate, arstionu, minuga on midagi hirmsat juhtunud: vasak jalg külmetab kogu aeg, peas tunnen pidevalt mingit ahüstust ja silme ees on sinised triibud!”
„Ah soo,” muigab arst Jukat vaadates. „Kas need hädad võivad ehk tulla sellest, et oled kogemata kombel vasakust jalast sinisetriibulise soki ära võtnud ja pähe tõmmanud?”

*

Kus on kõige rohkem vitamiine?
Apteegis!

UUDISED

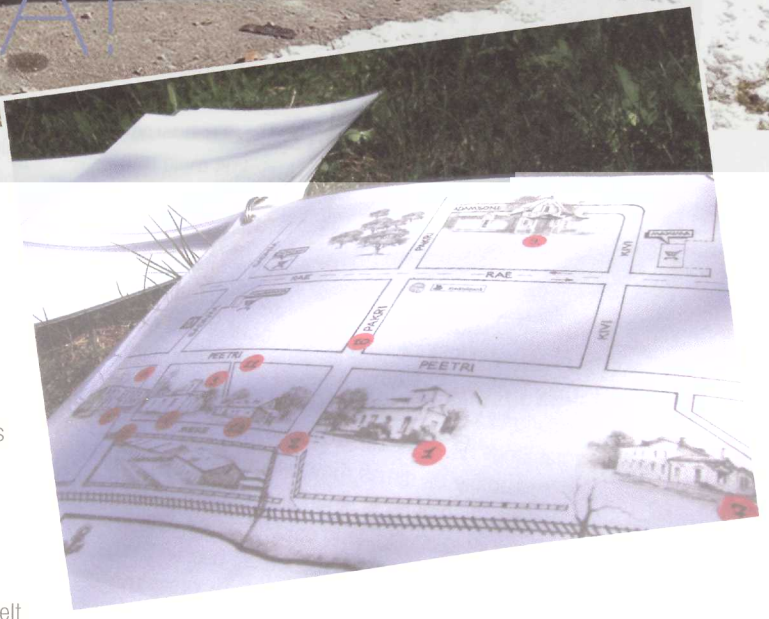
PALDISKIT AVASTAMA!

Tihtipeale kipub Paldiski linnaga esimesena kangastuma mõte mingist kaugest ja „eksootilisest“ kohast, mis pikka aega oli suletud sõjaväelinn ning kuhu tänapäevalgi niisama naljal ei satu. Tegelikult on tegemist aga äärmiselt huvitava ja erilise linnaga, millel on põnev ajalugu ning kaunis ja mitmekesine looduslik ümbruskond.

Geograafiliselt ahvatleva asukoha tõttu on linn läbi aja olnud ihaldusväärne mitmete võimude ja valitsejate jaoks. Erilist tähelepanu pööras Paldiskile kunagi tsaar Peeter I, kes planeeris sinna koguni rajada suurt sõjasadamat ja kindlust. Lisaks veel mälestus idüllilisest rannarootsi kalurikülast, kõrge ja võimas pankrannik ning imeilus merevaade kahe pisikesse Pakri saarega. Kõik see muudab Paldiski võluvaks ja veetlevaks kohaks, mida kindlasti külastada tasub.

Pakkumaks inimestele võimalust seda huvitavat linna mänguliselt ja meeledejäävalt tundma õppida, on Paldiskis asuvad **Amandus Adamsoni Ateljeemuuseum ja tavern Peetri Toll** välja töötanud orienteerumismängu „**Avasta Paldiski**“. Mäng koosneb erinevatest Paldiski ajalugu, silmapaistvaid isikuid ja põnevaid kohti puudutavatest küsimustest ja ülesannetest ning toimub legendi abil, mis aitab orienteerujatel mööda linna seiklemisel kontrollpunkte leida ja ette antud ülesandeid lahendada.

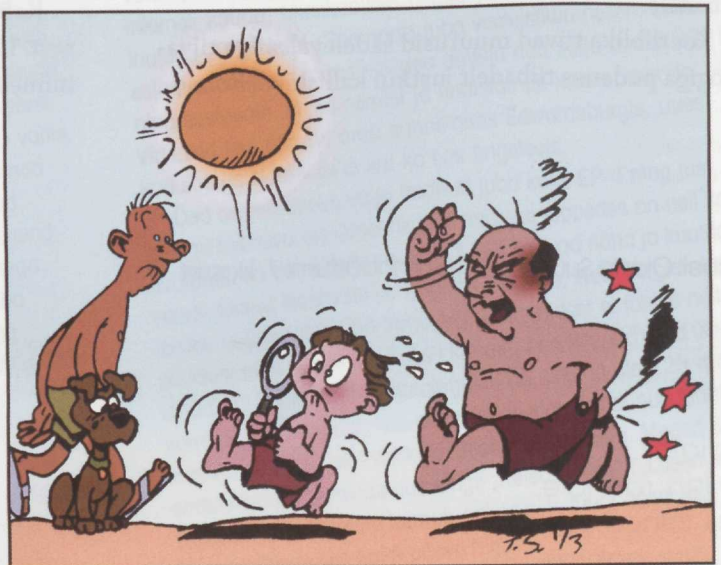
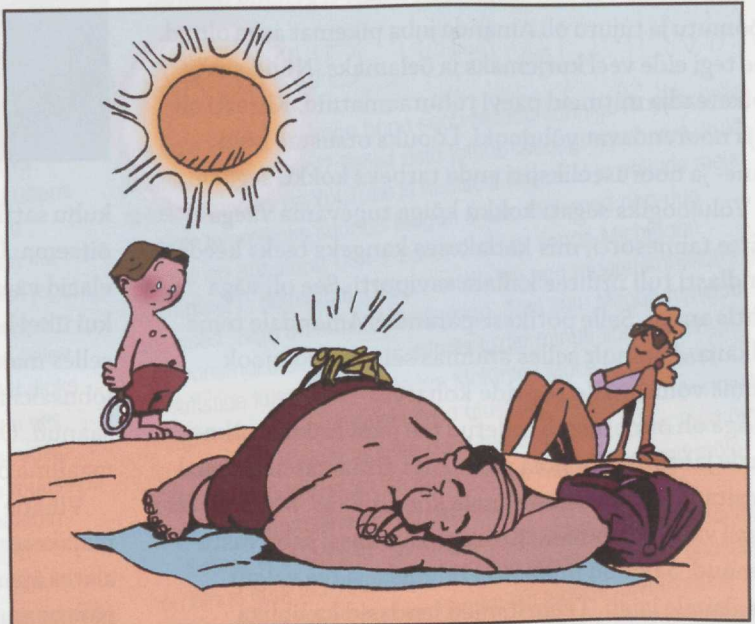
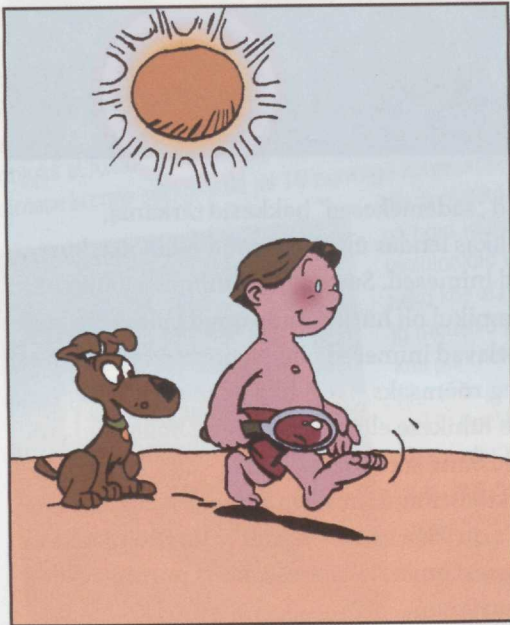
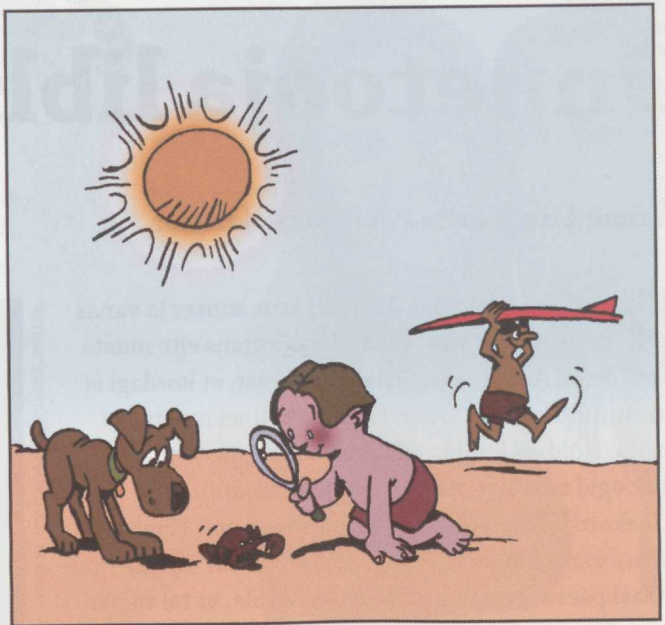
Kuna Paldiski on tuntud skulptori Amandus Adamsoni sünni- ja elupaik, siis külastatakse mängu käigus ka Amandus Adamsoni

Ateljeemuuseumi, kus giidi juhendamisel saab tutvuda suurmehe elu ja loominguga. Lisaks on hinna sees ka tavernis Peetri Toll üleväl näitus vanadest Paldiski fotodest, mis viivad vaataja möödunud aegadesse ning mõjuvad paeluvalt.

Mängima ootame nii suuri kui ka väikesi, nii peresid kui ka sõpruskondi, kooli- või töökaaslasi. Mängu hind, kestus ja muu lisainfo leidub Amandus Adamsoni Ateljeemuuseumi koduleheküljel www.amandusadamson.eu.

KRIS & TOMMI

Õnnetooja liblikas

Lemme Liin Viluste Põhikooli 4. klassist

Elas kord kuri nõid. Ta kodu asus suures ja vanas metsamajakeses. Külarahvas kutsus eite musta kassi Amandaks. Seda sellepärast, et kordagi ei õnnestunud kellelgi Amandat kohata ilma musta kassita. Nõid oli kuulus võlujookide segaja. Tema võlujoogid töid alati kaasa kurja ja ebaõnne.

Seekord juhtus sootuks vastupidine lugu. Tema eksitus muutis nõia elu ning ebaõnnest sai tõeline õnn.

Ühel päeval jutustas võlupeegel nõiale, et tal tuleks enese välimuse ja vanusega tõsisemalt tegelema hakata. Rõõmutu ja tujutu oli Amanda juba pikemat aega olnud. See tegi eide veel kurjemaks ja õelamaks. Nüüd sirvis kõiketeadja mitmeid päevi rohuraamatuid. Kiiresti oli vaja noorendavat võlujooki. Lõpuks otsustas nõid õnne- ja nooruseeliksiiri enda tarbeks kokku segada.

Võlujoogiks segati kokku kõige tugevama väega seitse taimesorti, mis katlakeses kangeks teeks keedeti. Kindlasti tuli ürditee kallata savipotti. See oli väga tähtis anum. Selle potikese parandas Amandale tema eelkäija. Ja ainult selles anum asunud võlujook toimis võlusõnade soovide kohaselt.

Agah õnnetust! Keedetud tee pani Amanda aknalauale jahtuma. Ka nõia must kass armastas aknalauale peesitada. Äkki lendas aknale koerliblikas. Muidugi oli kassil vaja teda püüda. Korraga käis kassi saba vastu teenõud. Savinõu pudenes kildudeks ja tee valgus aknalauale laiali. Teeprintsmed lendasid ka liblika tiibadele.

Koerliblika tiivad muutusid sädelevaks. Iga tiivalöögiga pudenes tiibadelt justkui kalliskive. Kohad,

Kristina Vainova-Arte Gümnaasiumist

kuhu sattusid „sädemekesed” hakkasid tärkama, öitsema. Liblikas lendas üle lagunenenud talukoha, kus elasid vaesed inimesed. Suur oli külainimeste imestus kui ühel hommikul oli hütike muutunud paleeks ja kõik selles majas elavad inimesed olid üleöö muutunud lõbusaks ning rõõmsaks. Isegi haiged olid terveks saanud. Oma lühikese elu jooksul suutis liblikas maailma palju õnne ja rõõmu külvata.

Vihane ja kibestunud Amanda elab edasi oma metsamajakeses. Ta on väga vanaks jäänud. Oma võlujooke ta alates äpardusest enam teha ei saa, kuna purunes talle parandatud savianum.

Kass istub ikka aknalauale ja unistab liblikapüüdmisest. Loodetavasti elavad õnnelikult edasi ka need inimesed, kellele liblikas teepiisakesi raputas.

Janeli Ojaste Suure-Jaani Gümnaasiumi 7. klassist

KULDKOLLANE LIBLIKAS

Paljajalu joostes
jõuan rannale,
kus lained suured
ja õhk habras.

Taevas pilvesoppe märkan,
neist läbi kumav päike tärkab.
Silmitsen kuldkollast liblikat,
ta süütult tiibu lehvitab.
Liblika peopessa haaran
ja koos temaga,
koos temaga õnne poole pöördun.

TUGEV KUI TERAS

Igal aastal jõuab kinodesse üha rohkem superkangelasi nagu Raudmees, Ämblikmees, Thor, Batman, Hulk ja paljud teised. Aga on üks, kes kõigist teistest tugevam (ja vanem!). See on kaugelt planeedilt nimega Krypton meie kanti sattunud **Superman**, kes kandis koduplaneedil nime Kal-El ning varjab end tavaliste inimeste seas nime all Clark Kent. See kangelane sündis aastal 1933, kui kaks koolipoissi selle loo välja mõtlesid. Kulus viis aastat ning kolmveerand sajandit tagasi (aastal 1938, kui matemaatika kedagi alt veab) ilmuski Superman esimest korda koomiksi lehekülgedele.

Tegelane sai kiiresti ülipopulaarseks ning järgnevate aastakümnete jooksul on ta esinenud raamatutes, filmides, paljudes telesarjades ning multikates. Ta on päästnud maailma kõige erinevamate ohtude ja vaenlaste eest, võideldes koomiksikülgedel sõja ajal ka Saksa armee ja selle kurjade spioonide ning nende liitlaste vastu. Superman on nagu James Bond või Tarzan või Zorro või Batman – selline kangelane, kes tuleb ikka ja jälle tagasi, olles mängitud erinevate näitlejate poolt ja muutudes vastavalt sellele, kuidas muutub maailm tema ümber. Seetõttu pole

ka mingi ime, et sel suvel on Superman uuesti suurel ekraanil. See saab teoks suures seikluses nimega „**Terasmees**” ja seekord lendab kõige superim superkangelane enneolematul moel, sest esmakordselt seikleb Kryptoni planeedi saadik 3D-s!

Juulikuusse jäävad juba teistsugused kangelased nagu „Uljas ratsanik”, kelle postri juba selle numbri vahelt leiata, ning kollased naljakad käsilased multikast „Mina, supervaras 2”, aga nendest juba järgmisel korral. Kohtumiseni kinos!

Kinokuju

Nimi: Kea Kruuse
 Vanus: 18
 Kool: Tallinna Prantsuse Lütseum, 11. klass
 Elukoht: Tallinn

TEE TÖÖD KOGU HINGEST!

Räägi enda erinevatest hobidest täpsemalt.

Kunstiga olen tegeanud üle 10 aasta: olen lõpetanud Viimsi Kunstikooli, käinud Eesti Kunstiakadeemias kursustel ning teinud tellimustöid. Kunstist ammutan inspiratsiooni, käies muuseumides ja näitustel ning ühitlasi on maalimine ja joonistamine minu kätele igapäevane tegevus.

Tantsimisega olen tegelema veel kauemgi. Kuigi kõrgel tasemel tantsusport on selja taha jäänud, meeldib ikka ennast tantsuga nii välja elada kui ka füüsiliselt treenida. Õppisin iseseisvalt kitarrimängima ning nüüd on laulmine, kitarr ja kirjutamine üks minu meelistegevusi, mida aeg-ajalt harrastan koos sõpradega.

Loomingulistele hobidele vastukaaluks on purjetamine, mis on ekstreemsporid minu tasemel. Praegu olen vahva madrus, kuid plaanis on lähima aasta jooksul saada ka kapteni paberid. Ratsutanud olen umbes 8 aastat, kuigi viimastel aastatel mitte nii aktiivselt, sest ratsasport nõuab aega, pühendumist ja raha. Siiski tunnen end hobusel kodusemalt kui näiteks autoroolis ja käin tallis igal võimalusel – seda juhtub rohkem suvel. Ühiskondlikku aktiivsust ja vabatahtlikku tööd ma ei määratle kui oma hobsid, mõtlen neist tavaliselt kui töökohustustest, kus palgaks on kogemused, kasulikud tutvused ja rahulolu, kui seisad selle eest, millesse usud.

Kuidas said Tallinna Linnavolikogu Simulatsiooni korraldajaks?

Iga üritus on enne, kui ta tähtsaks muutub, lihtsalt idee. Minul oli idee, ettevalmistuse käigus omandas ta selged piirjooned ning kui temast said osa paljud noored, muutus ta tähtsaks. Konkreetsemalt sain peakorraldajaks tänu sellele, et olin ideeomajate tuumikus ja osalt tänu õnnele, et olin varasema korraldus- ja sessioonikogemusega. Kui detailidesse laskuda, siis polnud ma mitte ainult peakorraldaja, vaid ka projektijuht, see tähendas, et sessiooni korraldamisele ja 31-liikmelise meeskonna juhtimisele lisandus ka projektide kirjutamine, et saada rahastust.

Millistel sessioonidel ise osalenud oled?

Tegusate Eesti Noorte traditsioonilistel sessioonidel olen osalenud

alates 8. klassist, niisiis nii regionaalsessioonidel kui ka simulatsioonidel. TEN-i sessioonid on üldiselt kolmepäevased: rühmaehitus, komiteetöö ning peassamblee.

Mis sul lähitulevikus plaanis on, kas korraldad veel midagi?

Lähitulevikus on minu pool on pidev konflikt kooli ja aktivistitöö noore elu tumedam vahel. Maikuu on ees veel Tallinna Õpilasesinduse üldkoosolek, mida korraldan juhatuse liikmena, kuid see on pigem lahtiste otsade kokkutõmbamine kui millegi uue algus mulle endale. Muidugi on aeg-ajalt pisemaid üritusi ning koosolekuid, kuid need tulenevad töökohustustest Tallinna linna noortevolikogus.

Kelleks sa saada soovid? Mida näiteks tahad edasi õppima minna?

Kui täpne eriala pole veel 100% kindel, siis seda ma tean, et soovin olla ettevõtja. Üks unistusi on nullist üles ehitada mitu edukat ettevõtet, mis oleksid kaasagedsed, konkurentsivõimelised ja ahvatlevad.

Oma unistuste poole püüeldes olen loonud koos koolikaaslastega õpilasfirma Gräff (www.seinakunst.ee), mis tegeleb interjööride kaunistamisega seinamaali ja grafiitiga. Gräff pälvis see aasta Eesti Õpilasfirmade Laadal parima teenuse auhinna.

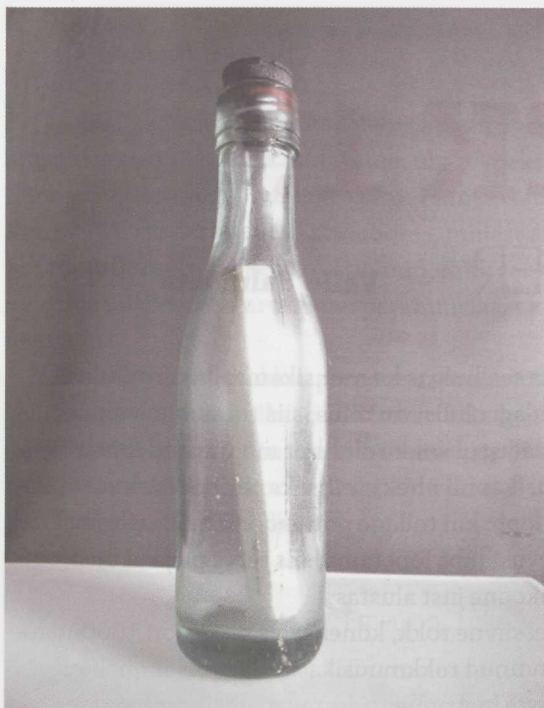
Mis sa arvad, kas soovid ka teistel (noorematel) sarnaste asjadega tegelda?

Noorel soovitan ma olla avatud võimalustele ning mõelda oma mugavustsoonist välja. Kui tuleb kutse mõnele arendavale üritusele, siis mine!

Mida tahaksid lõpetuseks teistele öelda?

Iga ületatud raskus ja lahendatud probleem teeb tugevamaks. Ära karda väljakutseid, ära karda tegelda sellega, mis südamest meeldib ning teeb sind õnnelikuks, ning alati tee oma tööd kogu hingest – nii saavutad edu ja rahulolu!

Küsitles Anna-Maria Uulma Saue Gümnaasiumist

Guinnessi rekord pudelis

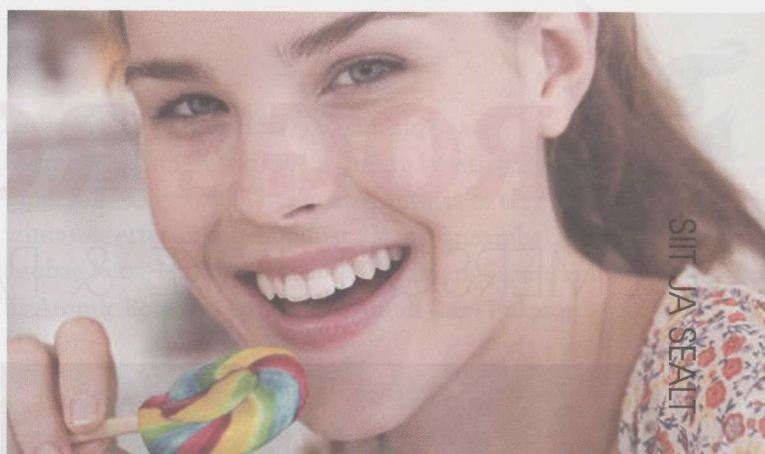
Mullu püstitas šotlasest kalur Andrew Leaper kogemata kombel isevärki rekordi: oma kalavõrgust leitud pudelit lahti korkides avastas ta sellest postkaardi, mis oli merre visatud 1914. aasta juunis ja mille leidjale lubati leiutasuks kuus penni.

Saadetis, mis oli pudeliga merel ulpinud 97 aastat ja 309 päeva, andis Leaperile Guinnessi rekordiomaniku tiitli. Pudel avastati 9, 38 meremiili kaugusel kohast, kus ta teele oli saadetud. Asja tegi eriti huvitavaks see, et tegu polnud mingi tavalise vette visatud kirjakesega, vaid 1914. aastal korraldatud teadusliku eksperimendiga, mille käigus sooviti kaardistada Šotimaad ümbritsevat merehoovusi. Asja uurides selgus, et selliseid pudeleid visati merre kokku 1890 tükki, kuid siiani on leitud ainult 315. Kummaline kokkusattumus oli see, et eelmine Guinnessi maailmarekordi omanik Mark Anderson, kes leidis samasuguse sõnumiga pudeli aastal 2006, kuulub Andrew Leaperi lähedaste sõprade sekka, ja temagi leidis pudelisse korgitud postkaardi kalavõrgust Copiuse nime kandva laeva pardal. Sõbrad nentisid, et haruldase sõnumi leidmine oli nagu kahekordne lotovõit.

Kuna aga enamjagu pudelitest on veel tagastamata, siis võivad Leaper ja Anderson oma kalavõrkudest mõne aasta pärast veel uuegi rekordisõnumi leida!

Eks kekski ole hea laps

Kui vanarahvas ütles, et heal lapsel on ikka mitu nime, siis kuulub vana hea keksumäng ka kahtlemata heade laste sekka. Meie, eestlased, kutsume ühest kriidiga joonistatud ja nummerdatud kastist teise kalpsamist keksumänguks, kuid näiteks itaallastel on mängu jaoks terve rida nimesid: maailm (*mondo*), nädal (*settimana*), joon (*riga*), tornikell (*campana*) ja tigu (*lumaca*) – viimast nime kasutatakse siis, kui kastikesed on maha joonistatud spiraalikujuiselt. Mehhiklased nimetavad keksumängu väike-seks lennukiks (*avioncito*) ja ka piimajoomiseks (*bebeleche*). Vene lapsed mängivad keksides klasse (*klassõ*) ning Bosnias, Serbias ja Horvaatias kannab keks nime *školica* (koolikene). Eks ühest klassist teise minek nõua tõesti üksjagu hüppamisostust ja täpsust!

Pulgakommiga luksumise vastu

Igaüks meist teab, et luksumine võib vahel peale tükki ootamatul ajahetkel ja sobimatus kohas – ja katsu temast siis lahti saada! Küll on katsetatud hinge kinni pidamist, ehmatamist, külma ja kuuma vee joomist – aga luksumine ainult aevastab kõige selle peale ning kaob siis, kui tal selleks tuju tekib.

Mullu aga leiutas kolmeteistkümnepäevane ameeriklanna Mallory Kievman luksumisvastase pulgakommi, mis koosneb õunaäädikast ja suhkrust. Tüdruku enda sõnul oli ta ise paar aastat luksumishoogudega hädas ning proovis järele nii rahvasuust kogutud õpetusi kui ka kõikvõimalike ainete kokkusegamist. Omatehtud pulgakomm osutus ainukeseks abi toonud vahendiks ning nutikas piiga võttis kähku oma leiutisele patendigi. Kuigi asja uurinud teadlased ei pea Mallory retsepti väga tõsiselt võetavaks, on 13aastane leiutaja juba asutanud oma firma ja usub, et saja aasta pärast on tema hiccupopi nimelised pulgakommid levinud üle kogu maailma. Nimi on tootel igatahes leidlik: *hiccups* tähendab inglise keeles luksumist ja popiks võib selle vastane kompu ju ajapikku tõesti saada.

Klounidele leiba ja tsirkust!

Kaks korda aastas toimuvad Mehhiko pealinnas Mexicos värviküllased palverännakud. Nimelt kogunevad siis Guadalupe Püha Madonna katedraali ees asuvale väljakule sajad klounirõivastes inimesed, et tänada Püha Neitsit kaitse ja hoidmise eest ning paluda, et pajatsitel jätkuks edaspidigi tööd ja leiba.

PROGE ROCK 1.

EMERSON, LAKE & PALMER

Vello Salumets

Genesis

Kunsti- ja sealhulgas ka muusikamaailmas on tihti nii, et kui midagi olulist on õhus, siis toimub maailmas korraga palju tulevikku oluliselt mõjutavaid asju. Pop- ja rokkmuusikas oli üheks selliseks perioodiks kuuekümnendate lõpp: kui tollane pop-ikoon The Beatles hakkas oma tegevust juba lõpetama, siis terve plejaad uusi tulevikuikoone just alustas.

Progressiivne rokk, kõnekeeles proge, on 1960ndate lõpus sündinud rokkmuusika suund, mis ilmneb nii ebatavaliste instrumentide, tavapärasest erinevate helimaastike, kui ka keeruliste muusikapalade kasutamises. Tihti oli inspiratsiooniks klassikaline-, džäss- ja eriti etniline muusika. Sellele stiilile on iseloomulik muusikaline tervik.

1960ndate lõpupoole sillutasid psühhedeelse roki esindajad teed progele. Olgu nendeks või Frank Zappa, Jimi Hendrixi või briti ansambli The Moody Blues tollased üllitised. Esimeseks pääsukeseks, mis esindab tervikuna proge-rock'i, on peetud 1969. aastal ilmunud **King Crimsoni** debüütalbumit „**In the Court of the Crimson King**”. Järgnes rida progeansambleid, nagu näiteks Emerson, Lake & Palmer, Yes, Jethro Tull, Genesis, Pink Floyd jt. Kuigi progressiivset rokki nähakse tänapäeval üsna vähekaubandusliku eripiirkonnana, mis omas väikest kuulajaskonda, tõusid nende bändide plaadid tihti edetabelite tippu. Eriti Pink Floyd ja Genesis, kes kerkisid lõpuks rokiajaloo soosituimate ansambli rivvi.

Traditsioonilisele proge rock'ile on tüüpilised pikad, ülesehituselt keerulised palad. Kogu vinüülplaadi ühte poolt täitvad 20 minutilised teosed polnud 1970ndate algul harvad nähtused. Progeansamblitele on olnud omased nn. teemaalbumid, kus üksikud palad moodustavad läbimõeldud terviku. Taolisteks albumiteks olid näiteks Jethro Tulli „Aqualang” (1971), Emerson, Lake & Palmeri „*Pictures At An Exhibition*” (1971) ja Pink Floyd'i „*Animals*” (1977). Pöördumine suurvormide poole on seitsmekümnendate proge-rock'i üks tahkudest, ent teine tähelepanuväärsus on kindlasti nende pikkade lugude professionaalne läbikomponeeritus, kus malli on võetud klassikalisest muusikast. Laulutekstid olid harva tüüpilisele rokile omase aines-tikuga. Tihti otsiti tekstide puhul temaatikat hoopis mütoloogiast, filosoofiast või sotsiaalsest sfäärist.

Pink Floyd

King Crimson

Jethro Tull

Proge-rock'i katsetuste hulka kuulus ka rock'ile mitte-omaste instrumentide kasutamine, olgu selleks või flööt ja 70ndate algul müügile tulnud süntesaatorid. Lisaks veel eksperimendid stuudiotēs, millest senine popmuusika polnud isegi und näinud. Kõik see avardas mõõtmatu seniseid arusaamu popmuusikast kui nähtusest.

1970ndate lõpus hakkas proge-rock oma soosingut kaotama. Sellele muusikastiilile hakati ette heitma tehnilikkust, ülespuhutust ja enesekesksust. Proge kuldajastu oli selleks korraks läbi. Uus tõus saabus alles paarkümmend aastat hiljem.

Emerson, Lake & Palmer

EMERSON, LAKE & PALMER

Maailma üheks esimeseks proge-rock'i superbändiks kujunenud trio Emerson, Lake & Palmer (ELP) oleks vabalt võinud olla ka neljaliikmeline ehk siis HELP. Nimelt oli uue bändi moodustamisel kavas kaasata projekti kitarrivõlur Jimi Hendrix, kuid kahjuks suri Hendrix enne, kui see plaan oleks teostunud. Emerson, Lake & Palmer laiendasid järk-järgult oma progega kümnetesse miljonitesse ulatuvat kuulajaskonna arvu. Suhteliselt lühikese tegutsemisaja jooksul läks müügiks üle 40 miljoni ELP-i plaati.

Ansambli tekke iva langes mulda 1969. aastal, kui kaks tollast Briti roki eliitansamblit, The Nice (kuhu kuulus klahvpillimängija **Keith Emerson** (1944)) ja King Crimson (kus tegutses bassimängijana ning

lauljana **Greg Lake** (1947)), esinesid paaril korral koos San Francisco Fillmore Westi saalis. Emersoni võlus Lake'i musitseerimine ja ta tegi viimasele ettepaneku moodustada uus ansambel. Kui kaubad koos, leiti bändi ka löökriistamängija, ansambelis Atomic Roosters trumme taganud **Carl Palmer** (1950).

ELP'i esimene ülesastumine toimus 1970. aasta sügisel Plymouthis, olles eelprooviks Isle of Wight'i saarel toimival rokifestivalile. Lavalt kiirgav ansambli jõuline energia aitas neil sõlmida plaadistusleping USA-s asuva Atlantic Recordsiga. Keith Emersoni hilisem kommentaar: „Atlantiku boss Ahmet Ertegun rääkis mulle, miks ta meiega lepingu sõlmis: me suudame kohale meelitada 20 000 pealtvaatajat enne, kui veel ühtegi plaati pole teinud. See oli talle piisav argument, sest inimesed tormavad kohe plaadipoodi, kui meie esikalbum ilmub.” ELP hakkas arranžeerima ja salvestama omanäolises rokkstiilis mitmeid klassikalise muusika põhiteoseid, nagu näiteks Modest Mussorgski „Pildid näituselt”, või ühe osa Argentiina helilooja Alberto Ginastera klaverikontserdist. See oli teedrajav ettevõtmine, tutvustamaks miljonitele noortele klassikalist muusikat. Mitmed muusikakriitikud hakkasid ELP-i muusikastiili kutsuma sümfo-rokiks.

Peale selle, et ELP-i liikmed oli esmaklassilised pillimehed, osalesid nad ka uute muusikainstrumentide tehnoloogia loomisel. Näiteks abistas Keith Emerson Moog-firmat polüfoonilise süntesaatori ehitamisel.

1970 ilmus ELP-i omanimeline esikalbum, kus peale pikkade klassikalise muusika töötluste võib leida ka paar tavalist ballaadi. Üheks suurhitiks saigi Greg Lake'i ballaad „Lucky Man”. Hiljem võis bändi albumitelt leida ka *dixielandi* ja *ragtime*'i mõjutustega huumoorikaid palasid. Kokku on ELP oma tegutsemisaja jooksul jõudnud välja anda 9 stuudioalbumit ja 13 singlit. 1979 tekkisid bändi sees muusikalisel pinnal lahkkelid ja mehed otsustasid laiali minna, et hakata tegelema oma sooloplaatidega.

1992 tegi Emerson, Lake & Palmer jõulise *come back*'i ekspressiivse albumiga „Black Moon”. Järgmist stuudioplaati „In the Hot Seat” aga enam senine menu ei saanud ning asjale pandi punkt.

King Crimson - <http://www.youtube.com/watch?v=hfTzdHCyP9w>

Jethro Tull - <http://www.youtube.com/watch?v=EsCyC1dZIN8>

<http://www.youtube.com/watch?v=X6PPoXTdQos>

<http://www.youtube.com/watch?v=MmNwOpDgTRE>

<http://www.youtube.com/watch?v=svXizh7BZ9g&list=PL8978FA877A338A43&index=27>

Ütle üks hea autolapse nimi!

AUTODEST

Täiuslikkust püüdlev lipulaev

Jüri Trouberg

Esimene RX 300
linnamaasturi
debüteeris 1998.

RX 400h esimene
 hübriid versiooni
Lexusu enimmüüdud
sõiduk, debüteeris
2004.

RX 400 1989.

Kui Honda ja Toyota nimedest võib kohe taibata, et jutt on Jaapanis toodetud autodest, siis **Lexus** ei kõla üldse jaapanlikult. Kuid ometigi on tegu Tõusva Päikese Maal sündinud sõidukiga. Lexusu sünnilugu erineb aga tunduvalt eespool nimetatud jaapani masinate omast. Teatavasti alustas Soichiro Honda oma teed automaailma jalgrattaid parandades ja Sakichi Toyoda esimeseks meistritöökoolid elektrilised kangasteljed, kuid Lexusu sünniloost võiks väandata mõne Bondi-sarja spioonifilmi.

Juba 1980ndate aastate keskel hakkas Toyota kompanii pärast põhjalikke turu-uuringuid pidama salaplaani eriti uhke luksusauto loomiseks. Et konkurendid asjast aimu ei saaks, pandi plaanile nimeks „F1“ – ainult asjaosalised ise teadsid, et käsil oli jaapanlaste luksusautode lipulaeva number üks (*flagship 1*) kavandamisega. Uus auto pidi üle trumpama nii Mercedese kui ka BMW. Asjasse pühendatuid polnud siiski vähe: luksusmasinaga olid tegevad 60 projekteerijat, 1400 inseneri, 2300 tehnikut ja veel mitmeid teisi töötajaid, oma ala tõelisi meistreid. Tipptasemel lipulaev – Lexus LS 400 – valmis kolme aastaga ning selle debüüdi sai osalemine 1989. aasta jaanuaris Põhja-Ameerika rahvusvahelisel autodeshow'1 Detroitis. Esimeseks eesmärgiks oli Toyotal jõuda oma uue masinaga Ameerika turule ning see läks tal juba sama aasta septembris ka

korda. Reklaamikampaaniale, mis käivitati nii televisioonis kui ka trükimeedias, kulutati mitmeid miljoneid dollareid. Teleklaam rabas publikut Lexusu kapotiil särava šampanjaklaasidena virnaga, millega tõestati, et uus luksusmasin on tõeliselt kindel ja erakordselt mugav. Toyota kauaaegne reklaamiagentuur Saatchi & Saatchi moodustas autost imelapsega tegelemiseks eriuksuse Team One, ja konsultatsioonifirma Lippincott & Margulies tegi palehigis tööd, et neljarattalisele luksusmasinale parimat nime leida. Arutlusele tuli üle 200 nimevariandi, millest valiti välja 5 tippkandidaati: Vectre, Verone, Chaparel, Calibre ja Alexis. Hääletamisel sai esikoha viimane – küllap mõjutas seda 80ndate aastate populaarne filmisari „Dünastia“, mille üks peategelastest kandis nime Alexis Carrington. Kuid kuna paljud leidsid, et Alexis sobib nimeks rohkem ikka inimolevusele kui autole, siis otsustati esitähnt eemaldada ja viimase silbi l asendada u-ga, nii et Alexisest sai lihtsam ja suupärasem Lexus. See sobis firmajuhtide meelest eriti hästi, sest nimes peitub nii luksust kui ka elegantsi ning seda annab vaadata ka kui lühendit väljendist „luksuseksport US-i“. Lexusu loosungiks sai „Vankumatu täiuspüüdlus!“ ning see hüüdlause ei osutunud tühjaks sõnakõlksuks: masinat täiustatakse tõepoolest väsimatu hooga.

Luksusautode maailmas tekitas Lexusu ootamatu ja efektne ilmumine alguses tõsise oki: Mercedes Benzi ja BMW müüginumbrid USA-s vähenesid kohe vastavalt 19 ja 29% võrra. Sõiduki hind oli mõlema firma luksusautodega võrreldes ligi kõvasti odavam ja samas kulutas Lexus palju vähem kütust.

1998 hakati tootma ka luksuslikke linnamaasturitest Lexusu RX 300 ning kaks aastat hiljem sündis ES 300 sedan, mis sai 1990ndate aastate enimmüüdud Lexusuks. Aastal 2004 püstitas müügierekordi esimene Lexusu hübriidversioon RX 400 h. Praeguseks on Lexusu müük jõudnud kõigile mandritele. Jaapanlaste „lipulaevu“ võib näha meiegi teedel vüramas.

UNO

Uno on number üks iga ilmaga!

UNO on teadagi ilus ja Eestis üpris levinud mehenimi, kuid kas tead, et itaalia keeles tähendab see sõna hoopiski number ühte? Nii et kui Sul või Su sõpradel on lausahtlis popid Uno kaardid, siis on teadagi tegu mänguga, mida peetakse nii mõnelgi pool number üheks!

Uno mängukaartidel on turjal juba soliidne vanus: nelikümmend kaks aastat! Mängu mõtles aastal 1971 välja ameeriklane Merle Robbins, kes pidas Ohios juuksuriäri, kus oli vahel tore klientide aega viita ja meelt lahutada. Algul meisterdas Robbins oma kirevaid kaarte käsitsi, kuid kuna mäng sai kiiresti popiks, siis laskis mees peatselt valmis trükkida tervelt 5000 kaardikomplekti. Mõne aja pärast müüs ta oma autoriõigused siiski kalli raha eest maha ning aastast 1992 kuuluvad Uno™ kaardid Mattelile – samale firmale, kes sai kuulsaks Barbie™ loomisega.

Nüüdseks on valminud juba õige mitmeid erinevaid Uno komplekte: lisaks tavalistele ja veekindlatele Uno kaartidele toodetakse nii Barbie, Cars, Disney Princess, Angry Birds kui ka Monster High, Uno kaarte. Komplektis on 112 eri värvi kaarti ja võidumees on ikka see, kes kogub kõige enne 500 punkti. Üksikasjalikumalt saad reeglitega tutvuda kaardipakis oleva eestikeelse juhendi kaudu.

Aga missugused kaardid oleksid Sinu meelest suviseks meelelahutuseks kõige lähedamad? Pane oma ideed paberile ja saada toimetusse enne **5. juulit 2013!** Parimatele joonistajatele auhindadeks erinevad Uno kaardid Rimonnelt!

Maaletooja: Rimonne Baltic

RIMONNE

TACTIC

PE B 2013,6
1378

Õueõhk teeb tugevaks!

Suvine koolivaheaeg on parim aeg oma keha ja vaimu virgutamiseks. Arvuti ja teler jäägu vihmaste ilmade ajaviiteks, kuid päikeselisi päevi tuleb kasutada koos pere ja sõpradega värskes õhus viibimiseks.

Kutsu aga sõbrad kokku ja võta käsile mõni mõnus mäng – näiteks **Tacticu** **Õue-YATZY**, mis pakub parajalt põnevust ja väheke arvutamistööd ka peanupule: täringuvisetega saadud punkte kokku liites selgub ju mängu võitja.

Niisama lahe vabaõhumäng on ka Soomes populaarne **KYYKKÄ** ehk maakeeli kurnimäng, mida võib mängida nii võistkonniti kui ka individuaalselt – võid vabalt jõudu katsuda ka sõbraga kahekesi mängides.

Kui eespool kirjeldatud mängud on mõeldud rohkem koolilastele, siis kentsaka nimega **MÖLKKY** sobib ka mudilastele alates 3. eluaastast. Viskamismängu saab ette võtta nii kahekesi kui ka mitme võistkonnaga, nii et võite korraldada kas või oma hoovi meistrivõistlused! **MÖLKKY** kohta leiad rohkem teavet internetisiki:

<http://www.molkky.com/>

Meie seekordne küsimus puudutabki õuemänge: kirjuta ja joonista meile, missuguse auhinnaga premeeriksid Sina õuemängude meistrivõistluste võitjaid!

Saada oma ideekavand toimetusse enne 5. juulit 2013.

REKATO

nüüd mängime...

Parimate ideede saatjatele auhinnaks **Tacticu** õuemänge **Rekatolt!**

Ja muidugi ära unusta pilku heita ka Rekato internetipoodi:

www.rekato.ee

